

pentagram

Lectorium Rosicrucianum

Op de vragen van het kind dat levend, groeiend en in ontwikkeling is, zijn geen pasklare en voorgekookte antwoorden. Wie in de zin van het Licht iets voor het kind wil betekenen, zal daarom zeker zelf het zoeken in het centrum van zijn leven plaatsen. Juist door zelf 'zoekend' te zijn, bouwt men de brug met het kind, dat immers altijd zoekt en leert. En door kennis te paren aan een alerte, liefdevolle en verwachtingsvolle aandacht vinden we antwoorden, waarmee we samen verder komen, om . . . opnieuw te kunnen zoeken.

Als er één ding is waaraan het kind en de jonge mens in deze wereld behoefte hebben, zijn het wel mannen en vrouwen die in deze zin voorbeeld kunnen zijn. Mensen die een leven leiden waarin de geest actief is, en waarin het het innerlijke leven is, dat tot doen, handelen en aanpakken inspireert.

Zowel de wereld, de natuur, als de innerlijke wereld, de goddelijke natuur, zijn een nimmer eindigende leerschool. Maar het is met de innerlijke mens, dat we óver de grens trekken. Dit besef voor jonge mensen toegankelijk, open te houden is de ware taak van de opvoeder, waarin zich het moderne rozenkruis herkent.

De bijzondere wereld van het kind

'Ik moet nu wat ondernemen'
Scheep ruimte, open de blik
De school van de natuur
en de school van de eeuwigheid
De 'droom' levend bewaren

pentagram

jaargang 29 nummer 4 2007

‘een groot wonder, o asclepius, is de mens’

«Een groot wonder, o Asclepius, is de mens», is het bekende gezegde van Hermes.

Wat kunnen wij doen, dat de jonge mens dit wonder zelf vindt, en ontsluit? Pico della Mirandola vraagt zich af, waaróm de mens een wonder is en concludeert dan: «God heeft in de mens bij zijn geboorte zaden van alle mogelijkheden en kiemen van elk soort leven gelegd. die welke ieder zelf opkweekt, zullen in hem groeien en hun vruchten voortbrengen. En als dat slechts plantaardige kiemen zijn, wordt hij gelijk een plant; als het alleen de zinnelijke zijn, wordt hij een bruuw, een beest. Kweekt hij de kiemen der redelijkheid, dan wordt hij een hemels wezen. En als hij die van de rede, dat is het inzicht, en de wijsheid kweekt, wordt hij een zoon van God. Maar als hij, met niemands lot tevreden, zich terugtrekt in het centrum van het eigen wezen, wordt hij één van geest met God en zal hij in de eenzame ondoorgrondelijkheid van de Vader die boven alles verheven is, allen overtreffen. Wie zou die kameleon, die wij zijn, niet bewonderen?»

Giovanni Pico Della Mirandola
uit zijn rede 'Over de menselijke waardigheid'

inhoud

geroepen tot grootsheid	2
laat de wijnstok bloeien	6
schep ruimte, open de blik	10
ik moet nú wat ondernemen	13
de droom levend bewaren	14
vlag van noverosa	22
de ziel en de natuurkrachten	24
de schepper beweegt het al	29
het huis van mijn vader	30
tijd voor leven	34
de school van de natuur en de school van god	38

Omslag: Het begin van een ster. Kinderen van de Jan van Rijckenborghscholen maken gedachtenhoeden met verschillende kamers. Kamers met geheime gedachten, vrije gedachten, ingewikkelde, vrolijke, ernstige, diepe, oneindige gedachten en nog veel meer

geroepen tot grootsheid

De mens! Aanduiding voor onze soort wezens die de aarde bevolken. Mens, de soort bestaande uit vele miljarden. En toch is er niets zo uniek als die mens.

Voor ieder mens, voor elk van ons gelden de woorden: zoals hij is er maar één. De mens kunnen we met recht zien als een groot wonder. 'Tot grootse dingen in staat,' wordt er ook wel van hem gezegd. Of nog niet.

Af en toe doet hij inderdaad grootse dingen, bovenmenselijk. Maar 'in staat' geeft het al aan: hij kan het wel maar doet het niet. Ook zelf kennen we die verwachting. Hoe vaak vragen we ons niet af als we naar een kind of jongere kijken: hoe zal het gaan, wat voor mens zal hij worden? Of zoeken we in ons zelf naar iets, waar we eigenlijk nog steeds op wachten? Hoe dan ook, altijd is ergens het vermoeden dat de mens veel meer zou kunnen dan hij laat zien.

Pymander geeft hiervoor aan Hermes een verklaring: «Van alle schepselen in de natuur is alleen de mens tweevoudig, namelijk sterfelijk naar het lichaam, en onsterfelijk naar de wezenlijke mens.» In het sterfelijke lichaam geboren herkennen wij onszelf, in de zintuiglijke wereld waar de dood heerst. Om het onsterfelijke, de wezenlijke mens in ons te zijn, moeten we ook die herkennen. Dat is het herkennen van het Licht en het leven waaruit de mens geboren is, het Licht en het leven dat de 'Vader aller dingen' is. «Als u dus weet uit leven en Licht te zijn voortgekomen, en uit déze elementen te zijn samengesteld,» zo zegt Pymander, «zult u naar het leven terugkeren.»

En hier ontstaat nu het probleem. De mens vermoedt wel, maar hij weet niet. Nog steeds niet. Toch is dat weten in hem, hoe zou hij het anders ooit vinden? Hij wist toen hij een kind was. In de Bijbel staat: 'word zoals de kinderen', en ook Hermes wijst op het kind zijn.

«Hermes: Denk eens aan de ziel van een kind. Als de afscheiding van het zelf nog niet volkomen is, het lichaam nog klein is en zijn volle wasdom nog niet heeft bereikt, hoe schoon is het dan voor het oog. Het is dan nog niet door de passies van het lichaam

bezoedeld en nog in grote mate verbonden met de wereldziel. Als echter het lichaam volgroeid is en de ziel omlaag getrokken wordt in de lasten van het lichaam, wordt de afscheiding van het zelf volkomen en vervalt de ziel tot vergetelheid.»

DEWERELDZIEL Voordat de ziel in vergetelheid verviel en zij als in slaap, latent, in ons verborgen kwam te liggen, was zij verbonden met de wereldziel. De wereldziel is de hoge vibratie die de hele kosmos omvat en alles met licht en leven doorstraalt. Het is een vibratie die overeenkomt met stralingswaarden die uitgaan van het koninkrijk Gods. De mens – geboren in een nieuw aards lichaam, verbonden met het kernpunt van de zuivere, oorspronkelijke ziel, die mens, dat kind luistert naar het lied van de wereldziel. Hij kan dat lied horen omdat zijn persoonlijkheid nog niet ontwikkeld is. Het ik, het eigen bewustzijn heeft zich nog niet gevormd.

Het is in ongeveer de eerste drie jaren van zijn leven dat het kind zo met die verheven ziel kan verkeren, deze dragen, verdragen kan. Dat zij in samenwerking, vanuit de vormgevende krachten van de wereldziel, de lichamelijke mens in het denken, lopen en spreken opbouwt, en de levensgang in het evolutieproces een stap verder zal brengen, en mogelijk ook de eigen ziel zal volmaken.

Maar een mens is geen mens als hij niet tot bewustzijn van zichzelf komt. Hij moet dat wat hij zelf is kunnen uitdrukken in zijn omgeving. Daarom moet het kennen van de stralingswijsheid van de wereldziel in hem wijken voor het waarnemen van de zintuiglijke wereld rondom hem. Voor het waarnemen van zichzelf daarin. Over dat zelf kun je veel

zeggen: sterrenbeeld, dingen als karma, lot, bloedserfenis die de familie, het volk of ras beïnvloedt – ze spelen allemaal een rol. Het zelf, afhankelijk van de levenssfeer die het omringt, heeft door alles heen de macht om de mens zijn vorm te geven. Omdat de mens geboren is met als uitgangspunt dat hij kan zijn wat hij wil zijn.

WAT INSPIREERT ONS? Op die wijze spoort Giovanni Pico della Mirandola de mens aan, en zegt: «Laat in ons hart een heilige eierzucht dringen, zodat we, niet met het middelmatige tevreden, naar het hoogste verlangen en met alle kracht streven dat te bereiken, want dat kunnen we, wanneer we willen. Ons menszijn zouden wij moeten vormgeven als een kunstenaar.» Een kunstenaar, zoals Della Mirandola een kunstenaar met woorden is, iemand die wat binnen in hem brandt naar buiten móét brengen. Een kunstenaar die blind en doof is voor wat de gevestigde orde hem voorschrijft; zijn oog ziet in zijn innerlijke leven, hij volgt een eigen stem. Waar streven wij eigenlijk naar? Wat inspireert ons? Hebben wij westerse mensen het besef van het leven als een kunst verloren? De westerse samenleving met de daarin zo vrije, comfortabele mens heeft deze mens tegelijkertijd stevig in haar greep. Het is het type samenleving waarvan filosofen als Erich Fromm

Tijd voor kinderen?

leven moet, wordt hem van alle kanten opgedrongen. Juist bij kinderen speelt dit een grote rol. Kinderen beschikken over meer geld dan ooit, maar daar moeten ze het nieuwste snuffje, of dat wat gedicteerd wordt door de mode van aanschaffen.

ONVERSCHILLIG En dan beginnen de problemen. Een gevolg van de slaafse persoonlijkheid is onverschilligheid. De talloze problemen die maatschappelijk ontstaan, zijn mede een gevolg van het gegeven dat in onze tijd een onverschilligheid van de mens jegens zichzelf is ontstaan. Onverschilligheid jegens jezelf betekent aan jezelf voorbij gaan, de waarde ervan niet meer beseffen. De kunst van het mens zijn beoefenen vraagt van de mens liefde voor het wondere wezen dat hij is. Het vraagt zijn tijd, zijn aandacht, volharding, geduld, toewijding. Zijn dat kenmerken die we misschien aan het verliezen zijn? Onverschilligheid jegens jezelf betekent ook het verlies van de gedachte: de mens is niet alleen, in hem leeft iets, wat hem voortdurend het bewijs kan leveren dat hij zich boven zichzelf kan

zeggen dat ze slaafse persoonlijkheden produceert. Hij zegt in zijn belangrijke werk *De angst voor vrijheid*: «De moderne mens leeft in de illusie dat hij weet wat hij wil, terwijl hij slechts wil wat hij geacht wordt te willen». Het is de onthutsende constatering van de schijnvrijheid. Want wat hij nodig denkt te hebben, hoe hij

verheffen. De gedachte dat in hem een goddelijke mens leeft die hij kan leren kennen, zo, dat hij kan zeggen: hij is mijn leider, in mij. Zo was hij toch begonnen, lang geleden, toen hij in zijn eerste levensjaren zo innig verkeerde met de wereldziel?

LICHTBAKENS IN HET LEVEN Daarom klinken die woorden in het Mattheüs-evangelie: ‘word als de kinderen’, keer terug naar de ontvankelijkheid van de bewustzijnsstaat van het kind. Naar het niveau waarop de mens ziet en luistert naar wat in hem is en bewust de straling van de wereldziel ondergaat.

niet alleen zijn denken oefent door te dringen tot die uiterst subtiele straling van de wereldziel, die hem gnosis schenkt, maar waar hij ook die kenmerken en eigenschappen bewaart en leert, als concentratie of aandacht, volharding, geduld, en toewijding. Want die heeft hij bij het beoefenen van de kunst van het menszijn meer dan ooit nodig.

Onze tijd is de tijd die voor ons geschikt is. Het moment waarin wij leven is nu. De mogelijkheden om te zijn wat wij willen zijn kunnen wij nu vinden. Als de kracht van de misleiding van het zintuiglijke nu het grootst is, zou dan de kracht die ons daaruit

De kunst van het mens-zijn beoefenen vraagt van de mens liefde voor het wonderde wezen dat hij is

Er is niets belangrijker in de wereld dan het kind. We kunnen dat rustig zo zeggen. Wanneer een kind goed begeleid wordt op zijn weg tot volwassenheid, ontstaan in zijn wezen de lichtbakens van bijzondere momenten. Lichtbakens die zijn leven lang stralen kunnen. Die bijzondere momenten beleven zij ook op conferentieoorden voor de jeugd van het Lectorium Rosicrucianum, zoals in de Foyer Catharose de Petri in Zwitserland, of het internationale ontmoetings- en conferentiecentrum Noverosa in Nederland. Het bestaan van jeugdwerk is, denken wij, van een onvoorstelbaar groot belang. Al op zesjarige leeftijd kan een kind naar een eigen jeugdconferentie komen, wanneer de ander in hem nog zo dichtbij is. Het horen over het andere is dan mogelijk zijn eerste spirituele ervaring. Waarna hij, opgroeiend,

bevrijdt niet nog groter zijn? Het is nú de tijd dat Christus, de Christusenergie als sterke vibratiekracht in de mens zelf gevonden moet worden. Daaraan is de nieuwe jeugdtempel in de Foyer Catharose de Petri in Zwitserland gewijd, daaraan is Noverosa, de tempel van de Nieuwe Roos, gewijd. Het is daar, dat wie luistert, één van bewustzijn kan zijn met wie tot hem spreekt, en deze in zijn gedachten kan volgen. Want zo leert Hermes: «Zijn gehoor moet zelfs scherper en sneller zijn dan de stem van hem die spreekt.»

Er is niets belangrijker dan een kind. Kind zijn is iets wat onze volle aandacht verdient, want het is daar, dat begin en doel van de menselijke zielenontwikkeling elkaar heel dicht naderen. Dit nummer van Pentagram vestigt opnieuw hierop de aandacht ✨

laat de **wijnstok** bloeien

Het is verbazend met welke levenswijsheden een kind kan komen, terwijl wij menen dat het daar veel te jong voor is. Opmerkingen of vragen over het leven die direct het hart raken. De jeugdwerkers van de school hebben geleerd daar grote waarde aan te hechten. In een kind kan de vurige kern zich dikwijls nog onbelemmerd uitdrukken, want in een kind is deze oorspronkelijke ziel nog niet ingekapseld door de zelfhandhaving en al de aspecten van het leven.

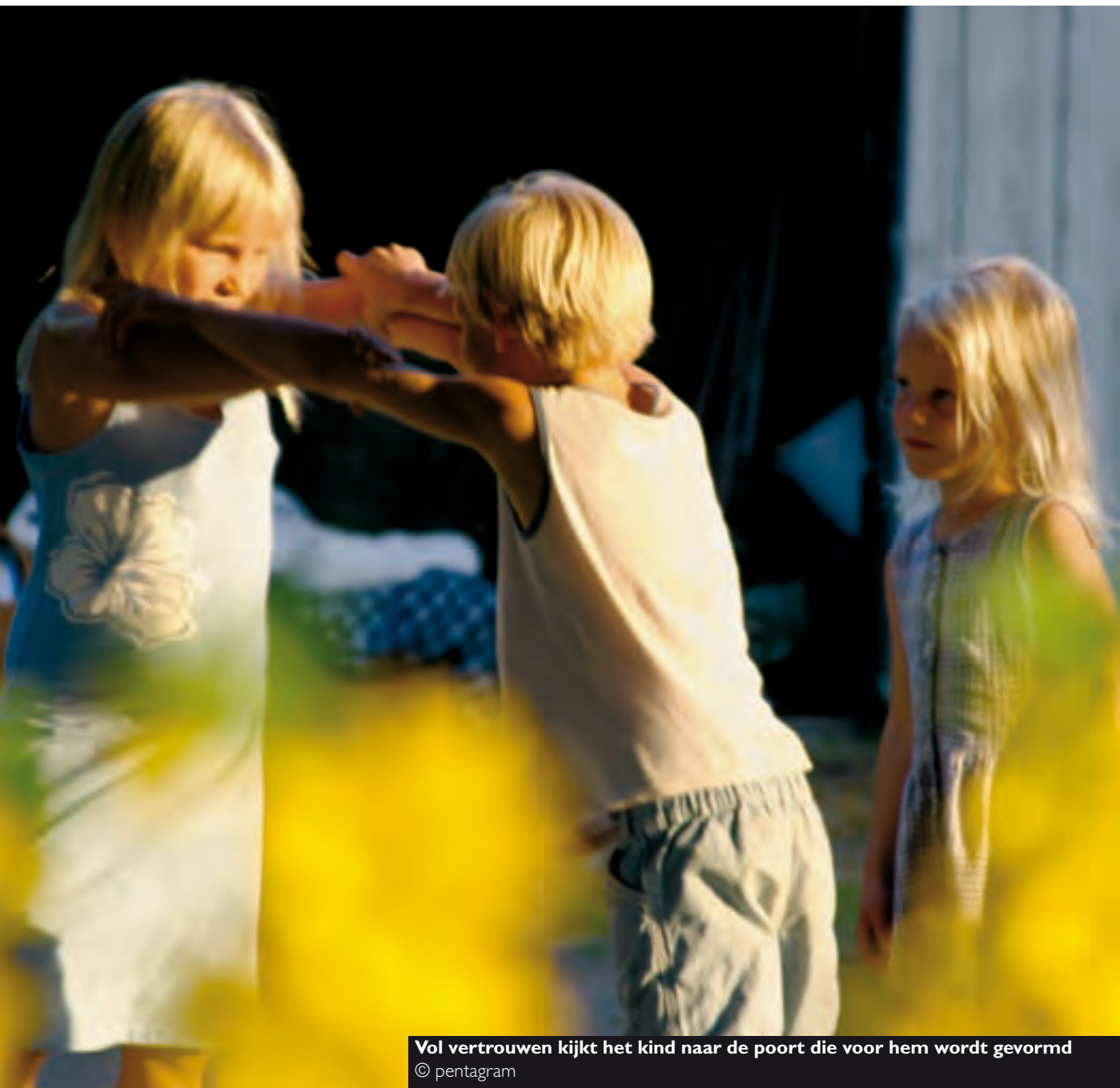
De gnostieke leer gaat ervan uit dat de mens deel uitmaakt van een microkosmos, waarvan het centrum een puur spiritueel, goddelijk vuurbeginsel is. In die visie is hij een tijdelijke bewoner van een eeuwig wezen, dat de microkosmos is. Een kind is dus verbonden met een 'kleine wereld', zoals de microkosmos ook wel wordt aangeduid. Een jong kind staat nog heel onbevangen in het leven en daardoor staat het open voor de invloeden van de wereld om hem heen. Een jong kind is vaak ook zeer religieus. Het kan nog op vrije wijze denken en praten, en het drukt uit wat in zijn binnenste leeft. Veel kinderen komen met een bepaalde rijpheid op de wereld, opgedaan tijdens verschillende voorgaande levens in de microkosmos. Deze kinderen worden geboren met de mogelijkheid tijdens dit leven los te komen van deze wereld en zich bewust te worden van de oorspronkelijke wereld, die immers goddelijk is. Men zegt wel: zij worden geboren om 'de wijnstok te laten bloeien'.

Zij worden geboren bij ouders die hun kind hierin kunnen helpen en begrijpen, op basis van de wet dat iedere nieuwe bewoner van een microkosmos door zijn karmisch verleden dáár weer begint waar hij in dit leven het beste een stap voorwaarts kan zetten. Die ontwikkeling, die het gevolg is van de levenservaringen die het kind op deze wijze vergezellen, veroorzaakt een tijdelijk gedroomd bewustzijn, met daarin vaak één duidelijk besef: 'Ik hoor hier niet. Misschien ben ik wel in de verkeerde wereld geboren. Ik kom uit een ander, ver land en daar moet ik weer naar toe.' Hierdoor kunnen kinderen uren naar sprookjes luisteren, zij kunnen zich die goed voorstellen. Sprookjes die gaan over het goede en het

kwade; over de prins die de prinses bevrijdt en haar meeneemt naar een land ver weg over de bergen, waarin zij 'nog lang en gelukkig leven'. Kinderen ontnemen daaraan vaak de zekerheid dat dat rijk of dat andere land – waarin het kwade niet leeft en waarnaar het innig verlangt – er ook echt is. Dit verlangen wordt in de moderne wijsbegeerte van het Lectorium Rosicrucianum wel 'de preherinnering van het hart' genoemd. Naarmate het kind ouder wordt en de dingen van deze wereld leert, raakt het besef van zijn mogelijkheid om terug te keren op de achtergrond. Naarmate het zich steeds door 'de wereld' laat meeslepen en, net als veel volwassenen, er steeds meer in verstrikt raakt, vergeet het zijn opdracht! Het is van belang dat kinderen zich ook op school ontwikkelen, zodat zij later in de maatschappij hun plaats kunnen vinden. Een kind moet immers in deze wereld een bestaan opbouwen. Maar er moet ook ruimte gegeven worden aan dat andere in hem, die vurige kern; die zou zelfs moeten toenemen in vibratie!

Veel mensen met een gewoon gezond verstand weten heel goed wat beperkend en geestdodend is, en wat een kind afstompt. Wij leven in een tijd die een uitgebreid scala aan elektronica kent. Er worden steeds weer nieuwe mogelijkheden geboden, die het gedachteleven van een kind totaal in beslag nemen en waarin het zich gemakkelijk kan verliezen. Ouders en verzorgenden zullen alert en voorbereid moeten zijn op de effecten daarvan bij het kind. Ook op langere termijn. Elk kind is echter ook een kind van deze tijd, en zeker een ouder kind moet met deze media kunnen omgaan.

In alles geldt: probeer het zich ontwikkelend bewust-

Vol vertrouwen kijkt het kind naar de poort die voor hem wordt gevormd

© pentagram

zijn open te houden. Het is van belang dat het kind, dat aan u en ons is toevertrouwd, straks de mogelijkheid heeft, voldoende ontvankelijk is, om de suggesties die uitgaan van de zielenkern op te vangen en ermee te werken. Uiteindelijk is het doel een zielenmens te worden.

In het Hooglied van Salomo wordt gezegd: «Sta vroeg op, om te zien of de wijnstok bloeit.» Vroeg opstaan, of anders gezegd: jong beginnen. De aandacht en het bewustzijn al aan het begin van het leven verbinden met het belangrijkste: namelijk 'of de wijnstok bloeit'. Met de wijnstok worden op

De drie cirkels van leven, dood en wedergeboorte. Keltische rotsgravure van de levensboom (triskele) te Newgrange, Ierland © pentagram

symbolische wijze de bewustzijnskrachten aangeduid die rond het ruggenmerg en het verlengde merg circuleren, waarvan het bewustzijn de uitdrukking en de vlam is. Het wordt in de esoterische leringen ook wel genoemd: 'het slangenvuursysteem'. Als de geestkern werkelijk is ontstoken, is de nieuwe ziel daarin als een fluïde aanwezig.

Wij zien de nieuwe ziel niet als een stoffelijk element, maar als een levensfluïde van een totaal andere dimensie, die zevenvoudig van structuur is. Onze wereld heeft twee aspecten. Er is een zichtbaar stoffelijk deel, dat wij kennen als onze planeet aarde, en een niet-stoffelijk deel, dat wel dezelfde eigenschappen kent en daarom absoluut bij deze wereld hoort. Als een mensenleven voorbij is, is dit het gebied waar de microkosmos zich voorbereidt op een nieuw aardeleven. Met de goddelijke kern en alle levenservaringen van de voorgaande bewoners, verblijft deze hier tot hij zich weer met een nieuw kind op onze aarde kan verbinden.

Samen vormen deze beide gebieden onze bekende

wereld, waarin alles tweevoudig is. Ook weten we dat alles bestaat uit steeds wisselende tegenstellingen, zoals: goed en kwaad, zwart en wit, mooi en lelijk, ziekte en gezondheid, leven en dood, zichtbaar en onzichtbaar. Een belangrijk kenmerk is tevens het vergankelijke ervan. Deze wereld wordt vaak aangeduid met de term 'dialectiek'. De micros reist tussen de beide helften van deze wereld heen en weer; hij maakt als het ware een eindeloze cirkelgang door van geboorte, opgang, bloei, neergang en uiteindelijk weer de dood. Deze cirkelgang hebben wij als mens al heel wat keren doorgemaakt. Of niet zozeer als mens; eigenlijk moet er staan: als microkosmos, want wij als mens leven maar één keer.

Wij aanvaarden deze situatie zonder meer, omdat wij niet anders weten, omdat we zo zijn opgevoed. Maar juist dit gewone leven, dat wij toegewijd in stand houden, blijkt voor de bevrijding van de zielenkern vaak de grote tegenstander te zijn. En nu komt het er maar op aan dat we dit niet pas zien aan het eind

In alles geldt: probeer het zich ontwikkelend bewustzijn open te houden

van ons leven. Wij moeten er alles aan doen om, zoals eerder gezegd 'vroeg op te staan'. Dan kan de ervaring, die al in de microkosmos is opgeslagen, ook zo jong mogelijk tot uitdrukking komen. Dat wat eens onbewust in hem sprak, toen hij kind was, wordt nu bewust door hem ervaren. Dan herkent hij de eendeloze cirkelgang. En hij gaat een oplossing zoeken.

Het is steeds weer het vuurbeginsel dat de mens aanzet tot zoeken naar de waarheid achter dit leven. Het levensmysterie in de kern van de mens wacht op de mogelijkheid zich te ontvouwen. Wanneer in een leven van de mens dit bewustzijn doorbreekt, kan hij zich bevrijden uit deze eeuwenoude cirkelgang van geboorte, opgang en dood, doordat een nieuwe ziel in hem geboren wordt.

Wanneer in een mens het verlangen naar een ander leven groeit, is er onmiddellijk licht. Dit licht zal de zoekende mens zonder twijfel vinden en helpen.

Als de mens kan beschikken over de zuivere lichtkrachten, uit een zuiver etherveld, kan hij tijdens één mensenleven inderdaad een nieuwe ziel bouwen. De Geestesschool van het Rozenkruis kent een zeer actief vreugdevol jeugdwerk, waarin men alles doet om de openheid van het hart van het kind te bewaren.

Het doel van het jeugdwerk is om te voorkomen dat een kind volledig ingekapseld raakt – en kristalliseert.

Het jeugdwerk van het rozenkruis appelleert aan de intelligentie van het hart, waarin het innerlijke levensmysterie op ruimte en voeding wacht. Daarnaast is er ook begrip voor de ontwikkeling van het natuurlijke ik-besef van het kind. Een ik-besef dat niet opgeblazen wordt, maar ook niet verdrongen. De kinderen en jeugdigen komen bij elkaar in de verschillende centra in het land en zij ontmoeten elkaar ook tijdens jeugdconferenties op Noverosa, het eigen internationale conferentieoord van het jeugdwerk.

In jonge kinderen wordt de preherinnering aangesproken door sprookjes en sprankelende, spannende verhalen, terwijl de oudere kinderen in gesprekken bekend worden gemaakt met de universele leringen, waarop de basisfilosofie van het rozenkruis stoelt.

Zoals op elke school wordt op de twee basisscholen van het rozenkruis, in Heiloo en in Hilversum, lesgegeven met gewone leermiddelen. Van belang is evenwel dat de gerichtheid op en de kennis van de

microkosmos en zijn verbinding met de mens niet uit het oog verloren wordt.

Het jeugdconferentieoord Noverosa heeft een tempel waarvan op de eerste steen is geschreven: 'Die Hem vroeg zoeken, zullen Hem vinden.' Deze verwijzing naar de universele Christuskracht vormt een vreugdevolle belofte voor elk mensenkind. Om aan deze belofte tegemoet te komen, onderhoudt het Lectorium Rosicrucianum dit conferentieoord. Het wil een oase van Licht en rust zijn, waar kinderen elkaar in een atmosfeer van vriendschap kunnen ontmoeten. Kinderen, afkomstig uit veel landen in Europa en soms van daarbuiten, kunnen hier spelen en luisteren en gedachten uitwisselen over hun levens. Noverosa is een unieke plek in de wereld.

Het is niet de bedoeling van het Lectorium Rosicrucianum om een handleiding te geven over opvoeding. Wel is het zo, dat het een kader biedt waardoor het kind zich beschermd en autonoom zal kunnen ontwikkelen. Uitgangspunt hierbij is altijd de volledige samenwerking met de ouders die op liefdevolle wijze met hun kinderen omgaan, en tegelijk heel bewust en vreugdevol in het leven staan. Wij bieden onze kinderen bescherming en proberen een ruimte, als het ware een bedding, te creëren, waarin het kind én de zielenkern zich vrijelijk kunnen ontplooiën. In die sfeer van samenwerking, vriendschap en waardering kunnen wij de kinderen begeleiden in hun bewustwording: ik ben in deze wereld, en ik ben op weg om de bedoeling erachter te ontdekken.

Jan van Rijckenborgh drukt het zo uit: «Wij hebben er dus op toe te zien dat de wijnstok bloeit. Laat uw kinderen niet van het waarlijk menselijke beroven door allerlei tegenwerkende krachten. Let erop dat de zielenbasis wordt opgehouden en niet geschonden wordt, waardoor deze teniet gaat voor wéér een leven. Als u zelf niet vroeg op staat om de wijnstok water en beschutting te geven, hoe zult u dan in staat zijn de ranke takken van uw kinderen te beschermen?

Uw kinderen hebben u nodig – u kunt hen geen betere dienst bewijzen dan op deze manier in het leven te staan ☺

schep ruimte, open de blik

Wie in de zin van het Licht iets voor zijn kind wil betekenen, zal zeker zelf het zoeken in het centrum van zijn leven plaatsen. Want er zijn geen pasklare en voorgekookte antwoorden op de vragen van iets wat levend, groeiend en in ontwikkeling is. Maar ouder en verzorger vinden altijd antwoorden op de weg die ze samen met het kind gaan als een alerte, liefdevolle en verwachtingsvolle houding de boventoon voert.

Stel u de mogelijkheden eens voor die zich ontwikkelen bij iemand die werkelijk vrijheid zoekt. Als zo iemand een stap in die richting zet – als eerste van een aantal fasen – treedt er een verandering op. Dan komt er geleidelijk aan in zijn bloed een nieuw element tot uitdrukking. Deze innerlijke

Ruim huis. Het heeal

transformatie opent de blik en schept ruimte voor zijn oorspronkelijke bezieling. De druk van buiten om succesvol te zijn is dan niet per se minder, maar de stress zal afnemen, omdat hij of zij die druk op natuurlijke wijze weet af te leiden. De angst om te mislukken in deze wereld, in loopbaan of gezin, zal zeker wijken. Uit die nieuwe bezieling komt de noodzaak van een volgende stap voort. We kunnen die zien als de fase van samenhang: successievelijk wordt het gedrag van de mens in overeenstemming gebracht met wat in het diepste innerlijk doorklinkt.

VISIES Wanneer deze ontwikkeling zich werkelijk bewijst, krijgt ook de gesproken taal een nieuwe zeggingskracht. Dit is dan het levende woord, zoals Catharose de Petri dit bedoelde. Voor vele jongeren betekenen enkele simpele woorden meer dan grote theorieën. Want dat wat we als volwassenen werkelijk kunnen bieden, namelijk het dichterbij brengen van de waarden van innerlijk leven, kan pas gegeven worden als het levend in ons aanwezig is. Laten we daar steeds op letten; lange discussies over iets wat in onszelf niet aantoonbaar is, halen niets uit en jongeren zullen daarvan zeker afstand nemen. Een innerlijk gerichte visie laat ons zien dat elk kind, elke jongere zoekt en dat we juist dit streven kunnen stimuleren door echt te zijn, onszelf te zijn, benaderbaar te zijn; ja, door ons zelfs kwetsbaar op te stellen. Dat maakt onmiddellijk alles mogelijk. Een uiterlijke gerichte visie is categorisch en beknot elke mogelijkheid. We zouden steeds gefocust moeten zijn op de mogelijkheden van een kind, en niet op zijn beperkingen. Een te uiterlijke visie perst het individu in hokjes en vakjes. Een juist open en alerte houding zal

UNGEUWICHERICHERISTIS
ERYEEINNACHTGECHTGEBEI
MENULSTURFASTURFAEE
DEJIMWELTRAUMTRAUMWI
NTEHÖRICHDASMHASMEER
NK!DIEBRANDUNGNDUNGGE
EK ENFENTENITON'INEN'
RS:HWELG TKR TKR FR
EIMWEITHIN

UNGEUWICHERICHERISTIS
ERYEEINNACHTGECHTGEBEI
MENULSTURFASTURFAEE
DEJIMWELTRAUMTRAUMWI
NTEHÖRICHDASMHASMEER
NK!DIEBRANDUNGNDUNGGE
EK ENFENTENITON'INEN'
RS:HWELG TKR TKR FR
EIMWEITHIN

voorkomen dat ouders hun kinderen een bepaalde weg op dwingen, alsof deze maatschappelijk of levensbeschouwelijk dezelfde weg zouden moeten volgen als zij.

RESULTAAT IN ENKELE DAGEN Laat alles zich vrij ontwikkelen, geniet van een vrije en levendige uitwisseling met het denkleven – en met het zuivere aanvoelen – van uw kinderen. Stop hen niet vol met theorieën, maar laat hen zélf de schoonheid van het leven, de mogelijkheden en ook de moeilijkheden ervan ontdekken. Sta er naast, biedt steun en raad, als die nodig is en gevraagd wordt. Dan ontwikkelt het kind zelf kracht, en de openheid om hulp toe te laten. Alleen op deze wijze wordt het pad opengelegd en ontdekt het kind zelf de grote levensmogelijkheid, en waarom Hermes zegt: «De mens, o, Asclepius, is een groot wonder».

De taak van ouders en verzorgers is niet te onderschatten! Juist nu zien we hoe hun innerlijke levensrichting en hun betrokkenheid, hun levenshouding, van directe invloed zijn op het niveau en de kwaliteit van het gezin. Want het contrast tussen de invloeden waaraan de kinderen blootstaan buiten het gezinsleven en de kracht van werkelijk toegewijde en betrokken ouders, is enorm. We zouden kunnen zeggen, dat 'de wereld' zich met geweld toegang verschaft tot het leven van de jongeren. Alle zintuigen worden gebruikt en misbruikt en alsof dit nog niet genoeg is, draagt de elektromagnetische straling van die kleine verleidelijke apparaatjes die ons leven 'vergemakkelijken' hieraan zeker nog een steentje bij.

Daarom is de keuze zo belangrijk. Een duidelijke keus gemaakt door één van de verzorgers of ouders, of door beiden, zich te richten op een reformatie van het leven in de zin van de hogere zielenkrachten, in de zin van de diepe waarden van de gnosis – los van welke materiële of psychologische situatie ook – kan de gehele situatie voor hun kinderen veranderen. Al in enkele dagen kunnen daarvan heilzame invloeden blijken. Juist de levenshouding van ouders en verzorgers biedt hun een tegenwicht. Deze houding kan, door de directe verbinding met de gnosis, een deur, een poort, een weg openhouden voor de jonge mensen. En juist door deze verbinding kunnen de krachten daarvan, universeel als zij zijn, helderheid en rust brengen en een opbouwende factor in het leven zijn ☸

ik moet **nú** wat ondernemen

Kinderen die opgroeien bij ouders die leerling zijn van het Lectorium Rosicrucianum wonen doorgaans jeugdbijeenkomsten bij en hebben hun eigen jeugdconferenties. Jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar oud beantwoordden begin dit jaar de vraag wat voor hen het jeugdwerk betekent.

«Als kind luisterde je naar de tempelverhalen, soms spannend, soms grappig en altijd zo mooi. En je wist zo zeker dat het waar was, je herkende jezelf zo goed in die kinderen die op zoek gingen. Je vroeg je nog niet af hoe die rozenknop in je hart er nu precies uitzag en hoe het allemaal zo gekomen is. Maar zo lang duurde het niet dat je vragen ging stellen, naar het precieze hoe en waarom. Dat je ging ontdekken wat het leven hier op deze wereld is. Toen zou het nog maar enkele jaren duren voordat je wist wat je nu weet: juist dat er nog zoveel te ontdekken valt, maar dat je misschien wel steeds minder tijd hebt voor je ontdekkingsreis. Want er wordt steeds meer van je verwacht, omdat de wereld zijn aandacht opeist.»

«Het gaat erom dat je het niet vergeet, dat je weet waar het leven nou echt om draait. Want voor je het door hebt, word je opgeslokt door het dagelijkse leven. Ik ben me ervan bewust dat ik de hele dag eigenlijk aan het snoeien ben; al mijn gedachten, mijn vooroordelen over anderen en over mezelf zijn eigenlijk takken en bladeren op het pad die mij het zicht belemmeren waardoor ik niet verder kan lopen. De geestesschool maakt me bewust van al die overtollige takjes en bladeren, zodat ik ze ga snoeien.»

«Op Noverosa, het jeugdconferentieoord in Nederland, hangt iets bijzonders in de lucht. Gewoon een iets, wat je zou kunnen benoemen als stilte. Je kunt hier letterlijk en figuurlijk elk weekeinde weer opbloeien en het is ook erg vervelend dat het zo snel alweer is afgelopen en dat je dan weer moet omschakelen naar het gewone leven.»

«Als ik op Noverosa ben, bestaat er alleen nog Noverosa. Niets lijkt meer van belang. School bestaat niet meer en ik lijk zelf ook wel van deze aardbol verdwenen te zijn.

Zorgen tellen daar niet. Het verleden en de toekomst zijn niet belangrijk, ik leef nu en ik moet nu wat in mijn leven gaan ondernemen!»

«Natuurlijk komen we om onze vrienden te ontmoeten, de ontspannen sfeer en ook de lol. En dat we alles met elkaar kunnen bespreken. Hier hoeven we niets uit te leggen, over wat echt is en wat nep.»

«We kiezen hier zelf voor! We hebben dezelfde gedachten en hetzelfde doel. Je voelt: we zijn één» ☺

de droom levend bewaren

In iedere mens leeft een droom. De volksmond zegt: 'dromen zijn bedrog', en het merendeel van onze nachtelijke dromen is dat misschien wel. Maar er zijn dromen – vaak op de achtergrond – die eigenlijk geen bedrog zijn. Een droom geeft het leven vaak een kleur die je niet kunt uitdrukken. Het is alsof zij een verzachtende werking heeft en muziek in zich draagt, een bijna onhoorbare klank, een eigen ritme.

Zulke dromen dragen nog het onschuldige uit de kinderjaren met zich mee, herinneringen, gelukkige momenten die je voorbij liet gaan en die niet meer terugkomen – je zou kunnen zeggen: ingehaald door de stroom van de tijd. De tijd is als een rivier, die alles met zich meesleurt. Je moet mee, je wordt door de dingen en gebeurtenissen heengetrokken, iedere dag opnieuw en ze geeft je geen tijd! Ze geeft je geen tijd even stil te staan, even buiten haar te treden, even tot jezelf te komen. En daar is dan als een wolk, subtiel en op de achtergrond, je droom. Het gaat dan niet om het dromen over je toekomst, zo van 'ik droom van die of die auto, dat huis, die of die partner'.

Dat verstoort juist je oorspronkelijke droom, want die is dieper, warmer, intiemer. Het gaat over iets onschuldig, iets wat nog niet is belast met dat soort zaken, je kunt het feitelijk niet benoemen. Dat dromen, of dat diepe en verborgen verlangen, staat eigenlijk los van de tijd. Op de een of andere manier echter geeft dit dromen alles wat er in de tijd met mij gebeurt, wat ik meemaak, wie of wat ik ontmoet, kleur, zin, leven. Wanneer ik dat niet meer kan voelen, is er alleen de tijd, het onverbidelijke trekken van die stroom, waar alles door meegenomen wordt en die onverschillig is voor het bijzondere. Tijd nivelleert alles, zij maakt van alles 'verleden tijd'. En zo wordt de tijd door de

Zes miljard mensen, zes miljard dromen © NASA

eeuwen heen ook voorgesteld, als een man met een zeis, niet als de dood, maar als de oogster van wat in de tijd is gerijpt. En ook als zandloper die onophoudelijk wordt omgekeerd, zand vloeit erdoor, steeds maar weer, onophoudelijk. Eeuwige herhaling, eeuwig komen en gaan.

Je zou kunnen zeggen: de tijd vloeit verder weg, steeds verder en verder. Hoe houden we dat uit? Dat zoeken naar wat levensruimte en geluk om dan te verdwijnen in die onverschillige en wrede stroom van de tijd? Dat heeft toch te maken met die bevreemdende, bijna on aardse droom, met het onbestemde verlangen dat in ieder mens woont? Heeft dat niet te maken met

het gevoel dat hij eigenlijk niet thuis hoort in de tijd? Dat zijn oorsprong en zijn eigenlijke ik, buiten de tijd liggen, dat hij meer is dan alleen maar een bijna mechanisch product dat opgroeit, zich ontwikkelt om tenslotte, ouder wordend, weer te verdwijnen?

VRIJKOMEN VAN HET RELATIEVE Maar wie is dan die ander, die echte mens van wie we, als in een droom, wellicht onbewust weet hebben? Iedere seconde, ieder uur; de totale stroom van de tijd wordt echter doorstraald door het tijdloze, eeuwigheid, die licht, geest en kracht is! Deze eeuwigheid treft ons waar de plaats van het grote ontmoeten is, in het hart. Daar is het

knooppunt waar de eeuwigheid haar gaven giet in de stroom van de tijd. En als een mens zich daarvan bewust wordt – hij is immers zelf de plaats van deze bijzondere ontmoeting – dan wordt hij ‘verlicht’, zijn bewustzijn wordt helder en hij ziet, als het ware met een innerlijk oog, een wijds perspectief. Hij neemt dan waar, kun je zeggen, ver buiten en boven de beperkende begrenzing van de materiële wereld. Dan beseft hij dat de majesteit van het eeuwige alles tot in het hart treft. In alles en in iedere mens kan deze ontmoeting met het eeuwige plaatsvinden. Hij is bij dit alles betrokken, staat er niet buiten. Alles wat leeft, heeft een directe relatie met het eeuwige. Ten opzichte van elkaar is alles relatief, betrekkelijk. Maar innerlijk staat alles tegenover het eeuwige als de ene, grote vraag en het eeuwige antwoord!

De werkelijk betrokken mens zoekt vrij te komen van het relatieve aspect. Zijn relatie zal van een andere aard zijn, op een andere leest geschoeid. Centraal in zijn betrokkenheid zal Christus, het stralende liefdehart van God staan. Maar een mens zal dit centrum in zichzelf gaan herkennen, niet buiten zich, waar het relatieve heerst. En juist dat herkennen is niet aan tijd gebonden, kan in elke tijd en in elke levensfase plaatsvinden.

Wij stellen vast dat dit alles zich niet aandient in de onrust van de relatieve wereld, maar in de rust, de stilte en vrede van een verlicht hart, van een mens die in harmonie is met en openstaat voor deze energie. Tegelijkertijd leren we inzien dat iedere levensfase nieuwe mogelijkheden en perspectieven opent, en spirituele krachten vrijmaakt waarmee kan worden gewerkt voor de eigen innerlijke ontwikkeling, en die van onze medeschepselen. In dat licht bezien, is iedereen op ieder willekeurig moment dat hij zich openstelt voor de stroom van het eeuwige: student of leerling. Iedere levensfase is daarvoor geschikt.

De jonge student – hij is dan immers beginnend leerling – leert hoe het eeuwige zijn lijnen trekt in de tijd, en op spontane wijze past hij zich hieraan voortdurend aan. Hoe doet deze jonge leerling dat? J. van Rijckenborgh zegt hierover: «Door kennis te vergaren van de wetten, die heersen in Gods grote schepping! Kennis van de groei van alles, wat het begrip kind omvat. Kennis van zijn verbinding met hogere werelden, maar tevens een grote kennis van de gehele mensheid en van... zichzelf. Opvoeding en zelfopvoeding gaan dus hand in hand.» Het uitgangspunt zal zijn dat het opvoeden van kinderen door ouders en door leer-

Maar wie is dan die ander, die echte mens waarvan we als in een droom, wellicht onbewust weet hebben?

krachten op onderwijsinstituten gebeurt binnen de geschetste randvoorwaarden. Zeker niet door bijvoorbeeld gehoorzaamheid af te dwingen, maar door het kind te leiden van binnenuit, door het eigen voorbeeld – innerlijk en uiterlijk.

Wanneer er geen enkele kennis is van de wetmatigheden achter ons bestaan of dat plan zelfs ontkend wordt, dan is het vanzelfsprekend dat de latente en verborgen geestelijke krachten in het kind worden verstoord en geremd, en de ontplooiing van zijn innerlijk ernstig schade zal leiden. Ieder die werkelijk opvoeder wil zijn, zal eerst zelf de noodzaak dienen in te zien van een levensverandering. Vervolgens kan hij dan het kind opvoeden en helpen in zijn leven innerlijke kracht te ontwikkelen, waarmee het zich staande kan houden in de verwarrende wereld in hem en om hem heen.

DE INNERLIJKE ONTWIKKELING VAN DE MENS Tijdens de eerste periode, vanaf de geboorte tot ongeveer het zevende jaar, kan men zeggen dat het kind zich nog het minst bewust is van de stoffelijke wereld om zich heen. Het is van belang om het kind juist in die periode niet te dwingen in het model waarin ‘men’ het hebben wil.

Het inzicht van ouders in de grootse mogelijkheden van het samengaan van de microkosmos – het eeuwige aspect van de mens – en de jonge persoonlijkheid is van groot belang. Net zo belangrijk is de bescherming ervan. Dat is immers een van de belangrijkste taken van de opvoeders. Het beschermen wil dan zeggen: de atmosfeer waarin het kind opgroeit zuiver houden en in dit opzicht kunnen we aantekenen dat de maatschappelijke verhoudingen momenteel niet al te gunstig zijn.

Omdat de ontwikkeling van het kind in deze levensfase, gekenmerkt door de vormende maankrachten, voor een belangrijk deel steunt op ‘nabootsing’, spreekt het voor zich dat de levenshouding van de opvoeders uitermate belangrijk is. Wederzijdse vriendschap is belangrijk; zij vormen immers het voorbeeld, zowel uiterlijk als innerlijk. Van doorslaggevend belang voor de ontwikkeling van het kind is hún instelling, hún gerichtheid, en wat het zwaartepunt van hún leven is. Leeft in hen die verbondenheid met het ‘verborgene’, is er in hen de gerichtheid op het eeuwige, op het oorspronkelijke levensveld en de verwerking ervan in henzelf? Hebben zij de droom levend bewaard? Als in hen het innerlijke orgaan ontwaakt is – de ziel – dat

dit plan ziet en als dit de koers bepaalt in hun leven, is de eerste fase van de ontwikkeling van het kind in hoge mate gewaarborgd. Want zielenkwaliteit werkt op zichzelf niet bevrijdend. Maar als deze zich verbindt met het hogere bewustzijn, de hogere rede – dat wat wij de droom noemden – zullen zeker de eerste beginselen van scheppend vermogen doorbreken. Het jonge kind draagt alles in zich, de belofte, de oneindige rijkdom, het geluk en de glorie van de schepping Gods, dit is echter nog in hem verborgen.

DE TWEEDE FASE, PERIODE VAN GROEI De geboorte is met recht een wonder, met de geboorte komt óók de eeuwigheid mee. In de eerste levensjaren maakt zich kenbaar datgene wat we kunnen plaatsen onder het begrip Vader. De Vader, de schepper, de bron waaruit het al voortkomt en die het al draagt en voedt.

'Bijna alles.' Wolf

Het is in deze eerste periode van het nieuwe leven, van het pasgeboren leven, van groot belang dat in de opvoeders ook de erkenning hiervan leeft en een werkelijkheid is, want dan zal de ontwikkeling die zich in het kind wil openbaren krachtig kunnen worden ondersteund en bevorderd. Wat een diepgaande en grote verwarring en onwetendheid leeft er niet met betrekking tot dit alles!

Vanaf ongeveer het 7e tot het 14e jaar ligt het accent op de ontwikkeling van het etherlichaam van het kind. Tijdens de eerste jaren was het vooral de stoffelijke ontwikkeling en werden de blauwdruk, de idee, de groeilijnen van de wordende mens genetisch verankerd. Het kind is zich nu nog grotendeels onbewust van zichzelf. In de tweede fase wordt het bloed, dat de verbinding tussen stof en ether realiseert, actiever. De longen en het hart, de organen waardoor het bloed werkzaam is, en het sympathische zenuwstelsel – het stelsel dat niet door de wil wordt beheerst – ontwikkelen zich. Het is nu vooral het bloed dat zuiver dient te worden gehouden. Het bloed is de drager van alle zielenaspecten; het is de ziel waarin het Vaderaspect dat, zo zou men kunnen zeggen, sluimerend aanwezig is, gestimuleerd wordt en zich zal gaan aftekenen. Een opmerking over de term 'Vaderaspect' en verderop 'de fase van de Zoon' is hier wellicht op zijn plaats. Men kan die in dit verband niet zien als individuele vermogens. Het gaan om vormende krachten, die de mens kenmerken als een wezen dat feitelijk niet tot de aarde behoort. Het zijn deze krachten, waardoor hij in dit leven en op deze plaats een banneling is, van wie evenwel de verheven hemelse afkomst niet te loochenen valt. De ontwikkeling van het kind vraagt ook om deze krachten. Opvallend is dat het kind juist op die leeftijd ontvankelijk is voor zielvolle ridder- en prinsessenverhalen, waarin de held de goede dingen doet. Het is de ontwikkeling van de ziel – zij het in beginsel – waarmee in deze fase een aanvang wordt gemaakt. Het is ook de fase van de Zoon: de eerste elementen van waarheid en zelfopoffering ontstaan; als vormaspecten, als 'randvoorwaarden' voor de nieuwe mensenziel die haar groei is begonnen. Zoals al eerder gezegd: Het kind werkt nog niet bewust aan zichzelf, maar neemt alles op wat hem van buiten wordt gegeven. We benadrukken nogmaals het bijzondere belang van het voorbeeld, dat wil zeggen de levensgerichtheid en

levenshouding van de opvoeders, die in deze fase meer dan ooit van groot belang zijn.

DE ACTIERADIUS VERRUIMT ZICH Omstreeks het 14e levensjaar – dit kan per kind sterk verschillen – zal zich steeds krachtiger een drang tot zelf iets doen aandienen. Het willekeurige zenuwstelsel, dat door de wil kan worden gestuurd, ontwikkelt zich in hem. Het kind zal een sterke drang tot daden vertonen en het is ook in deze periode dat het zich vrij gaat maken van de invloed van de ouders. Terwijl zij juist nu, als vrienden én als degenen die het kader in de gaten houden, een krachtige en belangrijke rol kunnen spelen! Bij een gezond opgroeiende jonge mens zie je vaak dat verwondering leidt tot een behoefte aan kennis, aan leren, aan weten. Als het goed is, is dit verlangen de levensdrang, die de dingen in hun grootse samenhang wil leren kennen.

Beschermen wil zeggen: de atmosfeer waarin het kind opgroeit zuiver houden – en dat is in de huidige omstandigheden nog niet zo gemakkelijk

Maar hoe vaak is het goed? We zien om ons heen hoe het juist op dat moment vaak misgaat. De jonge mens wil aan de gang met krachten die hij nog moet ontwikkelen, en hij ontwikkelt die door er mee te gaan experimenteren; een andere manier is er niet. Het eigen mentale vermogen, het verstandslichaam, is nog niet voldoende ontwikkeld. In hem dringt en wringt het. Hij of zij vermoedt de mooiste dromen, ziet de zuiverste vergezichten voor zich. Zowel de beheersing als de wil en de intuïtie zijn weliswaar potentieel aanwezig, maar in de meeste gevallen zijn deze (nog) niet sturend, regulerend maar explosief, impulsgericht. Juist dan heeft hij om zich heen ouders, verzorgers of vrienden nodig. Want juist daar, op dat moment, komen het geweld van de moderne commercie, de muziek, de ongeremde – vaak verkeerde – levenskrachten (en alles wat daarachter staat) op hem af en bij hem binnen.

En omdat er meestal nog geen rust en evenwicht is, maar wel levensdrang, wordt hij of zij als een roulet-teballetje heen en weer geslingerd. Daarom biedt de

School van het Rozenkruis ook voor haar jonge leden een beschermend veld. Een actief jeugdwerk, dat een aantal facetten kent. In een sprankelende en evenwichtige omgeving kan een jong iemand belangrijke ontwikkelingsmomenten doormaken. Hier treft hij of zij mensen aan die proberen te leven in overeenstemming met wat zij als hun innerlijke ontwikkelingsweg herkennen. Tegelijk kennen en begrijpen deze alles wat een jonge mens mee- en doormaakt, omdat ze het zelf hebben beleefd.

J. van Rijckenborgh geeft aan dat hier ook de kunst en expressie zoals de danskunst en het toneelspel een belangrijke rol kunnen spelen. In dat opzicht kunnen opvoeders zeker wel de uiteenlopende krachten die in het binnenste van de jonge mens om de voorrang strijden en dikwijls verwarring scheppen, kanaliseren. Het ontstaan van veel complexen kan daardoor wellicht voorkomen worden, zodat daar op latere leeftijd

geen last van ondervonden wordt.

En natuurlijk is er de interesse in de andere sekse! Dat is een van de belangrijkste zaken waarmee je in die fase bezig bent. Wij willen het belang ervan niet beperken tot de werkzaamheid van hormonen. In de leringen van het verborgen weten wordt die aantreking tot de andere sekse veel universeler gezien en er wordt een ander belang aan toegekend! Het kind voelt namelijk, in de meeste gevallen heel onbewust, dat het werkelijke weten niet van één kant kan komen. Alleen door de samenwerking, het samengaan van de tegen-gestelde werking van de twee geslachten wordt een dynamische kracht geboren – en pas door dit in het leven te verwerklijken bereiken we het gebied van het werkelijke weten, van het leven in zijn volledige samenhang.

De verdere ontwikkeling in de jonge mens kenmerkt zich door een wisselwerking tussen weten, kennis en de drang om iets van je leven te maken. In positieve zin zien we vaak dat dit zich bij jonge mensen uit in zelfonderzoek, een zoektocht naar een ruimere ge-

waarwording van de omgeving, de samenleving en de levensimpuls; de jonge mens wordt nu zelfstandig, en gaat autonoom denken.

Maar ook hier geldt: wát is het fundament, wát is de levensbasis? Hij kan blijven steken in het doorzetten van de belangen van het eigen ik. Hij kan ook losbreken uit die zelfhandhaving en voorrang geven aan de aandacht en voeding vragende ziel. Dat geeft hem of haar dan de ruimte weer het levensgevoel te ervaren dat er misschien was toen de zuivere krachten nog ongerept werkzaam in hem waren.

DE PERIODE VAN DE ZON De volgende periode speelt zich af tussen ongeveer het 21ste en het 28ste levensjaar. Dit is momenteel misschien wel de belangrijkste levensfase, de vorming van het mentale voertuig. Het spreekt vanzelf dat hier het individu zelfstandig is, en opvoeders hun rol hebben gespeeld. Maar, gelet op het voorgaande, kan men zeggen dat de mens nog niet is volgroeid. Waar het vooral om gaat, is de vraag of er een ontwikkeling kan worden ingezet die leidt tot zielenbewustzijn, óf denkvermogen en intelligentie een ontwikkeling volgen langs de normale maatschappelijke lijnen.

De universele wijsheid leert ons dat deze fase sterk bepaald wordt door het planeetaspect Zon. In deze periode werken de zonnekrachten, de kracht van de geestelijke zon, zeer sterk in op de jonge volwassene. En nu, nu het individu over de eigen voertuigen kan beschikken, dient zich het moment aan waarin de jonge mens het besluit moet nemen, zich in zijn verdere levensgang te laten inspireren door en samen te werken met de hogere zielenkrachten – die hem immers met zijn geestelijke afkomst, de zonnesefer, willen verbinden – of dat hij zich geheel toewendt tot de aardse, maatschappelijke krachten, die in dat geval dan ook grotendeels zijn bewustzijn zullen gaan bepalen. In feite zou men hierin op kleine, individuele schaal een herhaling kunnen zien van de symbolische val uit het paradijs. In ieder leven dient de mens opnieuw te kiezen! Pas als deze keuze is gemaakt, en het vierde voertuig, voor zover dat in de huidige fase mogelijk is, actief is geworden, kan men zeggen dat de viervoudige persoonlijkheid volledig is gevormd en kan het bewuste aardeleven beginnen. Slaat de balans door naar een leven dat bewust gericht is op innerlijke groei,

dan zijn alle volgende levensfasen evenzoveel stappen van verwerkelijking. Na de reeds besproken stappen volgt als vijfde fase de ontwikkeling van de bewustzijnsziel. Als de jonge mens zijn positieve keuze heeft gemaakt, dan zal deze laatste bewust de verbinding zoeken met de vibraties van het universele geestveld, zijn oorspronkelijke zielen-levensdomein. Door alle maatschappelijke beslommeringen heen, ontwikkelen zich dan, in de stilte van het innerlijk, de contouren van een levende geestziel. Van daaruit kan zij zich verder ontwikkelen tot de fase van de zuivere geest, de zevende fase.

Zo zien we de levensfasen van de mens voor ons, zoals zij kunnen zijn, als zij worden gedragen door de zuivere Christusimpuls. De geesteschool kan daarin voor ieder die bij haar betrokken is een belangrijke hulp zijn. In de eerste periode beschermend, omhullend en voedend. In de cruciale fase tussen de twintig en de dertig kan zij door uitleg en de kracht van haar geïnspireerde conferenties het bewustzijn verlichten, als het moment van keuze er is. En in de perioden daarna, tot aan het 49ste levensjaar kan zij innerlijk vormgevend zijn bij de ontwikkeling van de oorspronkelijke ziel.

Concentratie en vreugde. Spelende kinderen op het jeugdconferentieoord Noverosa © pentagram

DE TWEEDE LEVENSHELFT Als de mens een lange levensloop is gegund, dan zijn de volgende fasen van zeven jaren een herhaling van de eerste zeven periodes, maar nu omgekeerd. De eerste zeven levensfasen laten een duidelijk naar buiten gerichte ontwikkeling en groei zien. De laatste ontwikkeling voltrekt zich echter naar binnen. Bij de oude Egyptenaren dacht men, dat het hart, dat naast levensmotor bij hen ook het centrum van het denken vormde (!) tot aan het vijftigste levensjaar groeide in kracht en omvang, en daarna weer inkromp.

En inderdaad ziet men hoe de oudere mens tussen de vijftig en de zestig – als ideaal gezien – de kroon plaatst op zijn sociale en maatschappelijke leven, en zich geleidelijk uit dat leven terugtrekt. Als hij een innerlijk leven heeft ontwikkeld, breekt nu het moment aan om door bezinning en dienstbetoon een enorme wijsheid op te bouwen, geholpen door de lichtkrachten die hij door zijn verlangen naar innerlijk leven en eenheid bewust naderbij weet te brengen. Zekerheid, genegenheid en begrip vormen in deze verschillende fasen een rustige basis voor welgezindheid en een relatief geluk, dat voorkomt uit levensrealisatie. Bitterheid om gemiste levenskansen en geleden onrecht, zorg en

angst voor het sterven begeleiden vaak het laatste stuk van de mens die hieraan niet is toegekomen.

Een goede kans op de juiste levensontwikkeling bieden wij onze kinderen, wanneer we hen kunnen verbinden met de lichtimpulsen van het ons omringende en doordringende oorspronkelijke levensveld. Dan kan de geschetste ontwikkeling van het kind zich werkelijk als een schitterende alchemie ontvouwen.

Niet alles hangt van ons af. Elk kind heeft een eigen weg, een eigen droom, en een eigen lichtmysterie bij zich. Wel kunnen we de juiste, positieve en door het Licht omhulde levensvisie in onszelf levend houden, en het kader bieden waarin het kind hiervan kennis kan nemen, in kracht, in ervaren, en in weten. Zijn of haar leven hoeft niet weer de zoveelste herhaling te zijn aan het wiel van geboorte en dood. Het kan een nieuw opstaan betekenen, in een nieuwe mentale en spirituele omgeving. Dan is er echt 'iets nieuws dat uit het oude voortkomt'; en een kind met een dergelijke instelling zal uitgroeien tot een mens die in zijn omgeving een zegen is. Dan staat deze mens in de levende traditie van het universele rozenkruis, want dat is haar enige doel ☘

vlag van noverosa

De vlag van het jeugdwerk van de school van het Rozenkruis met daarop het symbool waait al heel lang haar verhaal over de wereld uit, op conferentieoorden van het Lectorium Rosicrucianum waar jeugdwerk wordt gehouden.

Wat zegt ons dit symbool? We zien een wit hart met daarin een rode roos, omgeven door een goudgele ster, en dat alles op een azuurblauw veld. Het is een symbool dat de jonge mens wijst op de grote levensmogelijkheid van deze tijd: de weg te gaan tot ware menswording. Het wit van het hart wijst op de reinheid. Als het hart wordt overheerst door veel gemoedsbewegingen en gevoelens van het persoonlijke, dan is het daarmee gevuld. Dan kan het licht van de geestkern zich niet uitdrukken; dan hoort de mens haar stille fluistering niet. Het menselijke hart is een wonderlijk orgaan. Het is niet alleen van belang als levensmotor, maar alles wat met ons dagelijks bestaan te maken heeft, vindt zijn weerslag in het hart. Daarom is het ook de plaats waar ontelbare gevoelens, verlangens en gemoedsbewegingen woelen.

Maar het hart is tevens de plaats waar de microkosmos door middel van de geestvonk met de mens verbonden is. De plaats waar de ziel – als de slapende prinses uit de verhalen – wacht om gewekt, om geboren te worden. En deze ziel is, en herkent alleen liefde. Wanneer een mens, in zijn hart aangeraakt door de liefde-Lichtstraling van de gnosis, zich daarnaar richt, dan gaat hij begrijpen wat die liefde beoogt, wat zij hem wil leren. Successievelijk wordt het mensenhart dan ‘gereinigd’; dan wordt het ‘wit’! De roos wordt binnen de geestesschool beschouwd als het symbool van de wordende nieuwe bezieling in de microkosmos. In de vlag is zij rood gekleurd, hoewel we haar ook vaak goudkleurig weergegeven zien. Hier neemt zij de rode kleur aan, om ons te wijzen op de volgende stap in het proces van ontwikkeling tot werkelijke mens. De kleur geeft weer:

er is al ruimte voor de nieuwe ziel. En naarmate de kracht van de nieuwe ziel groter wordt, zal de persoonlijkheid zich meer en meer kunnen wijden aan zijn dienst voor wereld en mensheid, een ontwikkeling waarin het ik geheel naar de achtergrond verdwijnt. De rode kleur van de roos symboliseert ook de verandering van het bloed.

HET GOUDEN BRUILOFTSKLEED Naarmate deze ontwikkeling vordert, zal de microkosmos meer en meer worden omhuld door een gouden stralengloed en uiteindelijk de onsterfelijke geestmens tonen. Dat zien we verzinnebeeld in de gouden ster. Als we in gedachten onze armen en benen zijwaarts spreiden, vormen we een vijfpuntige ster. De ster is van goud wanneer het een mens betreft die het gouden bruiloftskleed heeft geweven, een mens met een geheel ontplooid ziel. Een dergelijke mens straalt als

een ster zijn licht uit, en raakt de geopende harten van de nog zoekende mensen. Hij is dan in staat anderen het pad te wijzen.

Het zuivere witte hart, de rode roos en de gouden ster zijn nauw met elkaar verbonden, afgebeeld op het azuurblauwe veld dat het nieuwe leven symboliseert. Dit blauwe veld is het symbool van de toekomst, waarin deze ontwikkeling verwezenlijkt kan worden. Daarom wappert de vlag van Noverosa altijd dáár waar jonge mensenkinderen zich voornemen ook deze weg te gaan. Dan draagt de wind de boodschap die de vlag verzinnebeeldt, naar alle uithoeken van onze wereld.

Het symbool van het internationale jeugdwerk is onlangs vastgelegd en wordt als het beeldmerk van het jeugdwerk wereldwijd beschermd door de Internationale Stichting ter Bevordering van het Religieuze Genootschap Lectorium Rosicrucianum ✠

Waai uit! Waai uit, o vlag van Noverosa!

Toon aan de wereld ons symbool:

het open hart, de heilige roos;

de gouden ster, het doel van de school.

En zie, de wind, die uw banier doet wapperen,

draagt uw boodschap door de wereld voort;

fluistert in ieder oor dat luisteren wil naar 't wonder,

uw ongesproken doch bevrijdend woord.

Zo waai dan, waai dan, vlag van Noverosa!

Breng aan de mensheid onze groet.

Verkondig onze vreugde

aan elk die uw symbool ontmoet.

Zo willen wij dan, jeugd van Noverosa,

met allen die uw roepen volgen gaan,

delen de grote schat, die aan ons is geschonken,

en met hen in de vriendenkring gaan staan!

de ziel en de natuurkrachten

Als er iets is waaraan de wereld in de periode die nu aanbreekt behoefte heeft, zijn het wel mannen en vrouwen die getuigen van een werkelijk spiritueel leven, dat wil zeggen, een leven waarin de geest actief is. Soms is daarvan op subtiële wijze al iets te zien, in de manier waarop mensen problemen oplossen of waarop dingen worden gezegd of gedaan.

Isis. Koptische sculptuur, vierde eeuw na Chr.

Wie de mensen vraagt naar hun verwachtingen voor de toekomst van de mensheid en van onze planeet, hoort vaak zeggen dat wij met grote snelheid afstevenen op zelfvernietiging. Vooral in de geïndustrialiseerde landen is dit een duidelijk sentiment; velen komen in opstand tegen dat wat onafwendbaar lijkt; velen echter accepteren het en berusten erin.

Toch zijn er ook mensen die op alle mogelijke manieren zoeken naar een manier om verandering in te zetten. Je leest over het ‘opnieuw harmoniseren van de energiebanen van de aarde’, over gebedsketens, over verruiming van het bewustzijn, over het belang van esoterische kennis. Want als het denken anders wordt, als het mentale veld van de planeet zich wijzigt – zo is de gedachte – kan de mensheid zich openstellen voor een nieuwe wijze van leven.

Het wordt steeds duidelijker: we hebben een keerpunt bereikt in de ontwikkeling van de mensheid, een punt waarop wij zeer bewuste keuzes dienen te maken. Het is het punt in de cirkelgang van de wereld, waarop het profiel van de ware mens zich innerlijk kan tonen, en wij in het licht daarvan op een winding van de spiraal met een hogere vibratie een nieuwe ontwikkelingsweg kunnen gaan.

Tegelijkertijd ontsluit zich een weg waarop alles terug-

glijdt naar een niveau dat niet meer door enige cultuur wordt samengehouden, als het ware een weg van 'ontcultivering', een terugkeer naar een situatie waarin alles weer opnieuw zal beginnen.

DE TWEE WEGEN Op dit kruispunt, dit kantelpunt, hebben wij deel aan een eeuwenoude strijd, aan dat wat de ouden noemden 'de strijd van het Licht tegen de duisternis' en wat wij zouden willen noemen: 'de keuze tussen de weg van de ziel of de weg van de eonen'.

De eerste weg, de weg van de ziel vormt een grote ondersteunende kracht. Hij is de spirituele drijfkracht die ons verbindt met de wereld van de geest; en veel mensen staan ervoor open. Hij brengt grootse mogelijkheden en onmetelijke perspectieven met zich mee: de herschepping van een mens die met recht kan spreken van vrijheid, gerechtigheid en broederschap.

De tweede weg bundelt en groepeerde alle krachten, visies en denkbeelden binnen het gebied van tijd en ruimte. Door de aandacht, het verlangen en de levenskracht van de mensen voortdurend op zich te richten, houdt deze weg het merendeel van de mensheid binnen de natuurlijke ontwikkeling.

Daarbij is de jeugd het eerste slachtoffer. Men zegt wel eens: 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst'. Welnu,

wanneer men verzekert dat vanaf de prilste jeugd de aandacht van het kind voortdurend is gericht op deze natuurlijke weg, dan is het goed mogelijk dat het niet meer op de zachte impulsen van het Licht kan reageren, omdat het hem of haar niets zegt. Op die manier betekent dat: toekomstige generaties in de greep hebben.

DE STRIJD OM DE GRENZEN VAN HET BEWUSTZIJN

Wat wordt er niet ondernomen om binnen te dringen in het bewustzijn, om van daaruit heel het leven aan te sturen! Wij zien zich bijvoorbeeld ontwikkelen:

- goedkope technologie, overal aanwezig, gebruikt tot in het absurde, die het bewustzijn verdeelt en alles buiten onszelf plaatst;
- het 'gewoon vinden', een houding van 'het moet toch kunnen' onder andere met betrekking tot de zogenaamde 'softdrugs', die echter ons vermogen tot een krachtige en vrije wil aantasten;
- de devaluatie van het begrip 'persoonlijke inspanning' dat vooral in de geïndustrialiseerde landen de mensen inactief en afhankelijk maakt.

Kon men vroeger nog zeggen dat conflicten altijd gingen om de uitbreiding van de eigen grenzen ten koste van anderen, nu gaat de strijd om de grenzen van het bewustzijn. Wie of wat zich een plaats weet te

Raadselachtig

veroveren in het bewustzijn van kinderen garandeert voor jaren een opening, een toegang. Dat heeft heel duidelijke gevolgen. Om te beginnen zullen allereerst het concentratievermogen en de kracht om in beweging te komen, worden ondermijnd, twee krachten die bij het reageren op de spirituele impulsen uit het eigen innerlijk van groot belang zijn.

Daarom steeds die afweging; wat willen wij toelaten in onszelf, ons huis, in onze ziel en die van onze kinderen. En dat is niet het enige. Je speelt een bewuste rol in het sociale leven, je draagt verantwoordelijkheid. Ook dan geldt: met welke gedachten, energieën, voorwerpen, voeding en informatie laat je je als bewuste levende mens wel of niet in? Dat alles vloeit voort uit de ene vraag: waarop richt zich je leven; waarheen voert het je? Welke plaats geef je aan dat diep-ervaren verlangen naar het alleen-goede in je leven? Zeker, het is niet verbazingwekkend te moeten constateren dat velen het leven in dienst van de ziel, in dienst van de universele mens, haaks vinden staan op een ontwikkeling binnen de huidige culturele en sociale omgeving. Maar dat kan nooit zo zijn, want alles wat een mens zegt, of doet, heeft effect en werkt door, hoe dan ook. Als de mens de moed heeft zijn innerlijk besluit gestand te doen, dan zullen de omstandigheden zich wijzigen. Dat kan ook niet anders.

Wat kunnen wij in het werk stellen voor toekomstige generaties?

Wie als volwassene een duidelijke plaats weet te bepalen, gebaseerd op hoge levensnormen, biedt ook zijn kinderen een gunstige omgeving en basis voor het in alle vrijheid opbloeien zowel van de persoonlijkheid als van het zo ontvankelijke zielenaspect.

DESOCIALISATIE Het westen kenmerkt zich door overconsumptie van goederen en diensten; tegenwoordig ook door overontwikkelde seksuele activiteit. Werkeloosheid en een hedonistische verheerlijking van het individu, van het bewustzijn en van de eigen familie en religieuze richting beperken de gezichtseinder. Een van de pijlers van de brede weg naar die krachten, die een hoger menselijk leven ontkennen (de eonische krachten), is massacultuur, teruggebracht, genivelleerd tot haar laagste punt. Daarin staat 'veel' tegenover 'kwaliteit'. En niemand hoeft zich meer iets te onzegggen; alles kan virtueel en elkeen kan dus alle ervaringen van iedereen doormaken.

Aan de andere kant van deze balans strijden mensen voor nieuwe ethische waarden, of voor het opnieuw inzetten van de oude en bekende. Velen zijn geschokt over ons eigen gedrag. Veel mensen schrikken van de dreigende opwarming van de aarde, de humanitaire rampen en de cijfers van de Wereld Gezondheids Organisatie. Zij reageren op de drang van 'laten we iets

doen voor de aarde'. Na de eeuw van de Verlichting en de eeuw van de technocratie in dienst van de economie, is het nieuwe credo: de humanitaire ecologie. Kan de destabilisering van de natuur (een gevolg van de destabilisering van de menselijke doelen en de daarmee verbonden belangen) en de gang van de mensheid en haar milieu nog gekeerd, of in ieder geval geremd worden?

Ligt hierin dan de weg van de ziel? Of bieden wij, met ons streven naar het eeuwige in de microkosmos, ons vermogen om ons met God te verbinden, een zinvol alternatief? Wat doen wij, wat stellen wij in dit opzicht in het werk voor de toekomstige generaties? Een kind zal zich primair ontwikkelen volgens de verwachtingen van de ouders, op basis van hun innerlijke drijfveren. Hun polarisatie, hun inzicht in de essentie en hun daden vormen het fundament waarop het leven van het kind zich ontwikkelt (zelfs al voordat het is geboren). Op directe wijze, zowel biologisch als op het vlak van psychologische groei is de begeleiding die zij het dagelijks geven van groot belang voor zijn vorming.

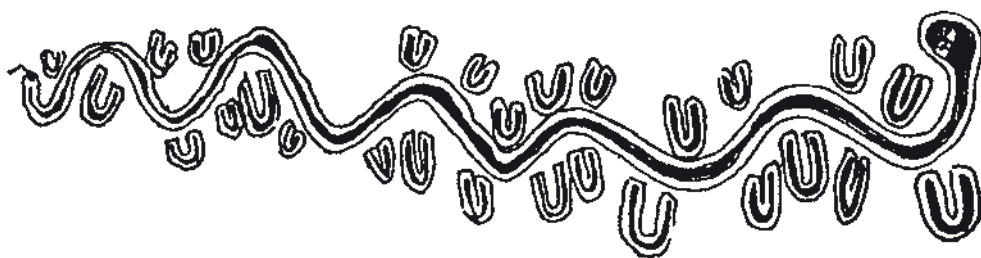
HET VERMOGEN TOT ZELFOPVOEDING Welke deuren sluiten wij, welke laten wij open en wat zijn daarvan de consequenties? Een voortdurende innerlijke toetsing van onszelf en een geïnspireerde praktijk moeten dagelijks vorm krijgen in ons leven. De eigen woonomgeving ademt dan een sfeer, die een oase wordt voor onze kinderen. Een plaats waar zij de vreugde en de intelligente focus van een leven, gericht op de ziel, op ongedwongen wijze kunnen inademen. Waar zij kalmte vinden, vrij van de enerverende spanningen en het hectische ritme van de wereld, waar ze terecht kunnen voor duidelijk begrip en een ruime blik op gebeurtenissen; een liefhebbende steun op de moeilijke momenten die ook zij ongetwijfeld zullen ondergaan en vooral een atmosfeer waarin een conse-

quente levenshouding wordt hooggehouden.

Het thuis kan dan de plaats zijn waar het kind leert hoe de eonische energie – die zich overduidelijk in de wereld uitdrukt –, en het leven van de strevende mens binnen het zuivere veld van de geestesschool, kunnen samengaan. Omdat het kind opgroeit binnen deze context leert het op snelle wijze wat 'zelfopvoeding' is, hetgeen tegenwoordig een eerste vereiste is.

Al heel jong worden kinderen geconfronteerd met gecompliceerde situaties, en de noodzaak om zelfstandig keuzes te maken zal zich steeds vroeger doen gelden. Als zo'n moment zich aandient, is het van belang dat het kind de situatie overziet. Het is goed als het beseft dat ouderlijke en sociale opvoedingspatronen, hoe noodzakelijk ook, niettemin beperkt zijn. In onze moderne maatschappij zal deze beperking heel snel blijken. Daarom moet zelfopvoeding een vermogen worden van het kind. Als het innerlijk een krachtig verlangen kent naar het goede, naar de weg van de ziel, zal dat een zeer waardevol bezit blijken te zijn, en een krachtig bolwerk tegenover de invloed van de natuurkrachten.

VRIENDSCHAP IS DE BESTE HULP Uiterlijke autoriteit legt steeds minder gewicht in de schaal en op de lange duur is het zelfs contraproductief. Het individu is tegenwoordig heilig. Daarom is het geven van regels of reglementen niet altijd zinvol, maar is het van veel groter belang dat het kind zelf een oordeelsvermogen ontwikkelt waarmee het bepalen kan wat het wel en wat het niet accepteert, en waarmee het zich wel of niet associeert. Dat leert het vooral, als het de ouders en verzorgers daarnaar heeft zien streven, met vallen en opstaan, en dat het open en vol vriendschap daarin en daarvan deel is geweest. Dat zou de basis kunnen vormen van een nieuwe opvoeding, die in bredere zintevens van grote invloed kan zijn op het sociale leven van de mens ☻

Mythische slang, Centraal-Australië

Symposionreeks 18
*voordrachten van het symposion
van 12 mei 2007:*

De Wijsheid van Hermes

*'Als je (het beeld van God)
nauwgezet beschouwt en het met
de ogen van je hart doorgrondt,
dan zul je de weg naar
wat boven is vinden.'*

De Wijsheid van Hermes biedt een inzicht in een spirituele en praktische weg, waarin de mens deel krijgt aan innerlijke groei, die erop is gericht dat het goddelijke beginsel eenmaal los van het materiële leven kan bestaan.

In nieuw gevonden hermetische teksten, zoals het schitterende *Inwijding in de achtste en de negende sfeer*, blijkt de 'Weg van Hermes' de mens aan onze zichtbare wereld voorbij te voeren, voorbij de wereld van de zeven planeten, voorbij de achtste en de negende sfeer tot in het zuivere, eindeloze licht, tot in 'het hart van God', die in de mens de *nous*, de vonk van de geest is. Want het diepste in de mens is verwant aan, ja, één met het diepste in de kosmos. Een andere tekst is *De Armeens-hermetische Definities van Hermes Trismegistus voor Asclepius*, zoals ze officieel worden genoemd. Deze geven een compact overzicht van de gehele hermetische filosofie. Ze zijn als spreuken weergegeven en indrukwekkend in hun poëtische schoonheid. Als alles wat aan Hermes wordt toegeschreven, laten ook deze definities voor de lezer geen enkele verwarring toe over de ware aard van God, de wereld en de mens. De spreuken vervullen de lezer met hoop en geven het vertrouwen, dat de zoektocht naar de ware onsterfelijke aard be kroond kan worden met succes.

Paperback met flappen. 80 pag. € 11,00. ISBN: 978 90 6732 338 3.

RozeKruis Pers

Bakenessergracht 5, 2011 JS, Haarlem

(023) 532 38 52 | info@rozekruispers.com | www.rozekruispers.com

Stof zijn we – sterrenstof

© Matisse

de schepper beweegt het al

Bij het beschouwen van de wereld, die zo onveranderlijk bijeengehouden wordt, zal de redelijk denkende mens tot de slotsom moeten komen dat er een eeuwige, onverbreekelijke binding met de godheid bestaat, waardoor alles wordt samengehouden. Men ziet tegelijkertijd in de materiële wereld het breekbare of vergankelijke en in het vergankelijke het onvergankelijke.

De mens kan dit herkennen. Daartoe heeft hij iets nodig wat de kwestie voor hem herkenbaar maakt. Dit 'iets' is het innerlijke licht of het gemoed, zoals het uiterlijke licht het 'iets' is wat alles zichtbaar maakt.

Het gemoed als het licht dat verlicht, is de mens onbekend zolang hij niet uit God geboren is, dat wil zeggen, zolang hij de dingen bekijkt met zijn eigen geest en met de geest van de natuur en niet met de goddelijke geest. Begint hij God in zijn geest te schouwen, dan ziet hij in dat God buiten alle ruimte, tijd, plaats en beweging is en dat er nochtans iets in God moet zijn wat beweegt en wat ruimte, tijd, plaats en alle dingen ordent.

Dat 'iets' is het woord, de wijsheid en de heerlijkheid Gods, en dit woord is geen ideëel wezen, maar iets lichamelijks, waarbij het goddelijke, samen met het menselijke in zijn zuiverste vorm, het bovenzinnelijke met het zinnelijke, het geestelijke met het lichamelijke invloed uitoefent:

- op de ontvankelijkheid van het goddelijke in de mens,
- op het vermogen van de uiterlijke mens zich te verheffen tot het bovenzinnelijke en
- op het vermogen van het materiële zich te verheerlijken tot het geestelijke ☸

Karl von Eckartshausen,
De magische krachten
van de natuur

het huis van mijn vader

**Conferentieoord Renova, doorblik
in de kruidentuin** © pentagram

Een avondsluiting voor oudere jeugd, gehouden in de Tempel van Noverosa

Zie mij aan, wat van mij geworden is. Zie mij aan, nu duisternis mij aan alle kanten omringt. In het land van mijn vader; waar hij de koning is, zwierf ik alleen of samen met mijn tweelingbroer; dag in dag uit rond en door ons huis. Het is een groot huis. Met vier zijden en met op elke hoek een toren. Vanaf die torens zie je de rozentuinen en de muur die ons huis omringen. In die muur zijn twaalf poorten met elk, in een glazen kelk, een parel.

Twaalf parels schitteren in de zon. Daarachter; achter de muur met de twaalf poorten en de twaalf parels, zie je de zee. Aan alle kanten. Het huis van mijn vader is gebouwd op een groot eiland. Ja, daar is het huis van mijn vader; die de koning is.

Ik vergeet bijna te vertellen dat voor het huis een leeuw staat. Als kind wist ik zeker dat hij alles weet, elk geheim van de wereld kent. 's Nachts ontwaakt hij en ontdekt hij de wereld buiten de tuinen en de parken die behoren tot het huis van mijn vader; die de koning is. Die wereld aan de andere kant van de zee. Maar overdag is hij van brons, bewaakt ons huis en zegt niets. Hij heeft mij nooit verteld over de geheimen in de wereld, hij heeft nooit gezegd hoe oneindig de woestijn is, hoe hoog de bergen, hoe woest de rivieren, hoe onheilspellend het geweld van donder en bliksem in het open veld, de stormen over de steppes met het helmgras, de zeeën, onmetelijk diep, zonder ankerplaats.

Ik heb erover gelezen in de boeken van de bibliotheek in ons huis. Een doolhof van hoge kasten, met daar tegenaan houten laddertjes die mij brachten naar de boeken op de bovenste planken. Boeken vol verhalen, wonderlijke verhalen. Boeken met platen, vreemde platen. Boeken die vertelden over een wereld zo divers, zo afwisselend, zo onbekend, dat ze een hunkering in me wakker riepen. Ik verlangde naar die onbekende verten, ik wilde weten wat er te koop is in het land buiten de muur; aan de andere kant van de zee. Ik wilde op reis. Maar omdat ik dacht dat niemand dat een goed idee zou vinden, ben ik zonder iets te zeggen, op een nacht vertrokken. Ik heb niet gekeken of de leeuw er was, want dat was immers een fantasie uit mijn kindertijd.

Ik ben gevluht als een dief in de nacht. Ik glipte uit bed zonder mijn tweelingbroer te wekken, sloop naar buiten en verliet de tuin aan de oostkant. Bij de poort pakte ik voorzichtig uit de glazen kelk een parel, wond hem in een zijden doek en borg hem op in mijn jaszak. De parel zou mij altijd aan mijn thuis herinneren, dacht ik. Want wist ik hoe lang mijn reis zou duren? Ik ging zonder duidelijk doel voor ogen. Ik voer over zee, ik kwam aan bij een strand en ging verder; onbekende verten tegemoet.

Dat is alweer heel lang geleden. In het begin hield ik de dagen en nachten bij die ik weg was. De dagen waarop ik mijn vader en moeder miste waren ontelbaar, ook de dagen

waarop ik mijn tweelingbroer vergat, en de nachten waarin ik eenzaam was en verlangde naar het huis van mijn vader, die nog steeds de koning is. Ik trok door oorden te lieflijk, te mooi, ja, mooier dan ik kan beschrijven. Ik trok door gebieden, te onherbergzaam, te kil, te naar om langer bij stil te staan. Steeds meer verlangde ik naar het huis van mijn vader.

Je zult vast denken: uiteindelijk keer je terug naar dat huis. Want dat is je thuis. Thuis zul je komen, als een verloren zoon zul je worden onthaald. Zo gaat dat in verhalen. Een koningszoon gaat op reis, hij vergeet zijn vaderland, beleeft veel avonturen, raakt in nood, herinnert zich dan zijn huis en gaat naar huis. Thuis wacht zijn vader, de koning, die hem met open armen ontvangt. Grote kans dat zijn broer woest zal zijn. Want voor de verloren zoon wordt een groot feest gevierd omdat hij is teruggekeerd. Voor hem, de broer die braaf thuisbleef, is er geen feest. Hem wordt geleerd dat je ervaring op moet doen, op reis moet gaan om werkelijk thuis te komen.

Ja, ik heb dat verhaal ook heus wel gelezen. Maar zo is mijn tweelingbroer niet. Het is niet de reden dat ik ben weggegaan, nee, niet om mijn broer in de steek te laten. Wel voor het avontuur, dat geef ik toe. Maar wat wist ik van avonturen? Ik dacht: je gaat op reis, maar je komt altijd weer thuis. Je beleeft wat avonturen, het gaat wel eens anders dan je denkt, soms gaat er wat mis. Maar wie oprecht is, heeft niets te vrezen. De parel wijst immers de weg.

Ik weet zeker dat je nu ook denkt: «Rustig, kalmeer nou maar. Thuis zul je komen, in het land van het licht dat je ooit verliet.» Ik hoop het. Ik hoop dat je gelijk hebt. Want ik voel me verloren. 's Nachts ij ik en denk ik in de verte het gebrul van een leeuw te horen, onze leeuw. Overdag hoop ik dat hij me komt redden, me komt ophalen. Als ik met mijn hand in mijn jaszak de zijden doek voel met daarin gerold de parel, dan vertrouw ik op al die verhalen, die vertellen over het land van het licht, mijn eiland van licht. Het land dat ik heb verlaten.

Ik durf de parel niet meer uit mijn jaszak te halen. Ik ben hem al eerder bijna kwijtgeraakt, dat zou het allerergste zijn. Maar wat haast net zo erg is: de parel is niet langer kristalhelder, wigglanzend. De laatste keer dat ik de parel zag, was hij dof en ik weet wat dat betekent -- ik heb toch al gezegd dat ik al die verhalen ken -- ik begin mijn vaderland te vergeten. In mijn herinnering is de gouden glans dof geworden; de glazen kelken zijn gebarsten; ik ben bang dat ik mijn tweelingbroer niet meer zal herkennen. Er is zoveel gebeurd; de belevenissen verdringen elkaar. Ik kan het niet aanzien; ik kan hoe dan ook niets zien, nu duisternis mij aan alle kanten omringt.

Ze hebben me vastgezet. Gegooid in de diepste kerker en ik kan roepen wat ik wil. Ik blijf als een roepende in de woestijn. De cel waarin ik ben gevangen, is twee meter lang en één meter dertig hoog. Hier is geen centimeter van gelogen. Niet dat ik het kan nameten, niet dat ik het kan zien. Ik zie immers niets. Het is zwart en donker hier; het is vochtig. Twee meter lang. Ik kan kruipen, ik hups wat heen en weer om in beweging te blijven. Eén meter dertig hoog. Ik ben zeventien, dus je begrijpt: ik kan niet staan.

Het is allemaal een misverstand, dat verzeker ik je. Maar hoe ben ik hier dan beland? Ik heb niets gestolen, ik heb niet gelogen. Opeens brak er op de markt een opstand uit. Ik was op zoek naar

's Nachts ijl ik en denk ik in de verte het gebrul van een leeuw te horen, onze leeuw

wat te eten. Mijn geld was op, ik was al eens beroofd. Ik lette altijd goed op mijn spullen, maar mijn kleren gingen slijten. Het gouddraad uit mijn broek was verdwenen, mijn schoenen sleets, mijn jas rafelig. En dan ben je een persoon om rekening mee te houden, om op te letten, dan ben je een zwerver, een dief. Gevaarlijk, nooit te vertrouwen. De mensen zijn wantrouwend. Dat heb ik geleerd op al mijn reizen. Ze zijn wantrouwend omdat ze zelf niet te vertrouwen zijn. Ze doen niet wat ze beloven, ze spreken met gespleten tong. Ze liegen en bedriegen. Stop.

Zie mij aan, wat van mij geworden is. Dat ik zover ben gezonken. Ik wil dit niet, dit denken over `ze'. Die ze, dat ben ik net zo goed. Wantrouw mijn verhaal daarom, geloof niet wat ik zeg. Maar bedenk wel dat ik in een cel zit van twee meter lang en één meter dertig hoog. Zou jij daar niet gek van worden? Ik zit hier omdat ik op de verkeerde tijd op de verkeerde plek was. De sinaasappels rolden van de kar, iemand struikelde erover en laat die iemand nu net de sultan zijn geweest. Ik stond erbij en ik keek ernaar. Hihhi hahaha gaat het liedje. Ik lachte niet lang. Ik belandde in deze cel. Zo simpel gaan de dingen in het leven vaak. Je staat erbij en je kijkt ernaar en voordat je het door hebt, maak je er deel van uit. Ze noemden me naïef. Noem jij me naïef? Je zou best gelijk kunnen hebben. Ik wist ook van niets. Ik kende alleen de verhalen over de wereld; ik kende de wereld van de plaatjes uit de boeken die ik las. Ik kende de wereld vanuit mijn toren, door wat ik hoorde, zag en las, maar ik had het leven niet zelf beleefd.

Nu ken ik het leven, ik weet wat er buiten de torens op je te wachten staat. Ik heb zoveel goede en leuke dingen meegemaakt. Maar als ik daaraan denk dan ga ik huilen, hier in mijn cel. En die energie kan ik maar beter bewaren. Want met de gesp van mijn broekriem schuur ik ieder uur een stukje muur weg. Ik voel een gaatje waar inmiddels mijn pink in past. Als ik doorga, wie zegt me waar ik uitkom? Wie zegt me dat ik dan kan ontsnappen uit dit graf waar ik mij levend begraven voel? Had ik dat al verteld? Dat ze me in leven houden met oud brood en vies water? Iedere dag gaat de traliedeur open en wordt er een bakje naar binnen geschoven. Ik weet niet door wie. Gek misschien, maar ik mis het lekkere eten nauwelijks. Ik mis de mensen niet, ik mis niet eens mijn eigen stem. Ik mis het licht. Het licht is zo afwezig dat ik me een blinde voel. Daarom probeer ik een gaatje te maken, opdat er iets van licht in mijn cel zal schijnen. Dat is mijn vurigste wens.

En nu, nu ik denk dat ik niet dieper kan zinken, voel ik hoop in mij opglloeien en mijn zware hart verlichten. Ja, er gloeit hoop; hoop omdat ik de moed nog niet heb opgegeven. Ik heb immers een plan bedacht. Een plan om het licht binnen te laten. Ik heb mijn geloof nog niet verloren. Mijn geloof, mijn vertrouwen. Ik jubel het uit. Door mijn stem lijken de lemen muren van mijn cel te trillen op hun grondvesten, de aarde beeft. Het is niet mijn stem. Ik weet dat ik niet ijl; het is geen fantasie uit mijn kindertijd. Het is absoluut een leeuw.

Met mijn pinknagel krab ik verder, dan met al mijn vingers, mijn hand, mijn arm verdwijnt in het gat in de muur. Gruis valt naar beneden. Ik zie een ster. Heel ver, hoog aan de hemel stralend. Blijdschap verwarmt mijn verkilde lichaam. Als mijn tweelingbroer uit zijn raam kijkt, zal hij deze zelfde ster zien. Ik weet nu: hij was mij steeds nabij. Voorzichtig haal ik de parel uit de doek en een haast oogverblindend, schitterend licht vervult de kleine ruimte. Een onmetelijk geluk doorstroomt mij. Het geluk een ster te zien. Die mij de weg zal wijzen naar huis. Naar het huis van mijn vader, die de koning is.

Mijn cel verpulvert, maar bedelft mij niet. Moeizaam sta ik op, strek ik mijn stramme spieren; ik voel mij herboren. Ik weet: mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Ik ga weer op weg 🌟

tijd voor leven

De drang tot kennen, tot verder kijken, tot diepgaand onderzoek en tot werkelijk weten is wel een van de belangrijkste kenmerken van de mens. Alle ontdekkingen en alle vooruitgang zijn te danken aan dit element in de mens. Noem het nieuwsgierigheid, noem het weetgierigheid, noem het de drang om iets nieuws, iets ongekennds te verrichten, maar dat maakt de mens tot datgene wat hij is. Tot hij ontdekt dat de zoektocht verlegd moet worden, en dat het onbekendste terrein zijn eigen innerlijk is.

Maar tegenwoordig heeft de mens geen tijd meer om te zoeken. Hij wil kennis in compacte vorm, antwoorden die hij direct kan toepassen. Terwijl tijd en ruimte nodig zijn om jezelf te leren kennen.

De laatste honderd jaren zijn er meer ontdekkingen gedaan dan in de tweeduizend jaren ervoor. Sneller en vlugger handelen we, en we schijnen zelfs sneller te denken en te praten. De ontwikkelingen zijn nooit eerder zo hard gegaan. De mensheid heeft in korte tijd een totaal nieuwe samenleving gecreëerd. Een samenleving die de gehele wereld omvat. De wereld is voor negenennegentig procent bekend.

Omdat we echter niet onbeperkt informatie kunnen verwerken, wordt veel van wat we weten, horen en zien direct uit ons geheugen gewist. Dus dat wat we weten, onthouden we niet per definitie of we hechten er geen belang aan. Onze emoties houden we onder controle door ons af te schermen van wat er aan ellende om ons heen plaatsvindt. Uit zelfbehoud kiest de mens vaak voor de ontkenning, zodat hij de rafelige randjes niet onder ogen hoeft te zien.

MAG IK ALSJEBLIEFT WAT COMFORT? De westerse mens heeft bovenal gekozen voor gemak. Wie zal ontkennen dat luxe, gerief en toegang tot deze zaken tegenwoordig de drijfveren zijn van het dagelijkse bestaan? Een gemakkelijk leven lijkt het levensdoel te zijn, een leven dat zich oppervlakkig gezien wel verdiept door persoonlijke groei en verbetering, en een vleugje zingeving en wellness, als die tenminste het eigen gemoed strelen.

Technologie maakt de wereld transparant, er zijn weinig geheimen meer. We hebben vrijwillig onze vrij-

heid ervoor opgegeven. We laten ons leiden door navigatiesystemen zonder ons erom te bekommeren dat onze wegen volledig zijn na te trekken. Elektronische betalingen, alle emailverkeer, alle mobiele telefoontjes zijn vastgelegd. Op zoek naar ultieme vrijheid vangen we elkaar in een wereldomspannend net. Om tijd te winnen, laten we de tijd winnen. De mensheid wordt, innerlijk of uiterlijk, door een enorme haast gedreven, en hij kan nergens meer echt de tijd voor nemen. We zijn op drift geraakt. Mediapersoonlijkheden vertellen ons welke boeken we moeten lezen. Recensies

bepalen welke films we moeten zien, brochures bepalen de plekken die we moeten bereizen, wat we eten, de normen en waarden waarin we moeten geloven. We zijn een maatschappij geworden waarin lijsten van de toptien de macht hebben. Een maatschappij van op zichzelf gerichte mensen die niet voor de ander onder willen doen en steeds een nieuwe groep zoeken om bij te horen. Het individu klampt zich vast aan iconen om zich te onderscheiden en om zich niet verloren te voelen.

ANGST IS EEN KEUZE We graven ons in. Als mollen op zoek naar lucht en licht wroeten we precies de verkeerde kant op. We graven naar het midden van de aarde, naar de vuurbol die geen licht brengt maar ons verbrandt, verschroeit. Als een moderne Icarus vliegen we te dicht naar de zon waardoor de lijn van onze zelfgemaakte vleugels smelt en we weer keihard op de aarde terugvallen. In de ontzuivering en wanhoop grijpen velen naar zekerheden, naar oude religies. Of ze neigen naar een fundamentalisme, naar transcendente meditatie of gebedsgroepen als exotische flirt. Een Boeddha naast een huilende Maria op de schoorsteen zonder de betekenis van Kerstmis of Pasen nog te kennen. Een rood touwtje om de pols zonder besef van wat de kabbala werkelijk is. Met de film *An Inconvenient Truth* ontketende Al Gore een ware hype. Niet alleen haken alle politieke partijen er met hun partijprogramma gretig op in; ook de fabrikanten van elektrische apparatuur, lampen, auto's, computers en zelfs spijkerbroeken spinnen er weer goed garen bij. De westerse wereld zit kennelijk verlegen om een onwelkome boodschap die meer wereldomvattend is dan welke strijd tegen het terrorisme dan ook. Maar Al Gore zag een fundamenteel feit over het hoofd: mensen houden van slecht nieuws. Ze klampen zich vast aan dingen die hen naar de strot grijpen en die groter zijn dan ze zelf aankunnen. Want ook angst is een psychologische toestand, die de mens eerst heeft toegelaten. Angst is een keuze die bijna niemand kan weerstaan. Angst neemt buitenproportionele vormen aan, en we doen er goed aan kinderen daar verre van te houden.

GRENZELOOS ALLES MEEMAKEN Een kind ervaart al jong dat niets vanzelfsprekend is. Rond de twaalf

jaar krijgt het door hoe de wereld in elkaar steekt. Dan komen de twijfels: over de heel kleine, onbenulige dingetjes, tot en met de hele grote levensvragen. Er komen onverwachte vragen in hem op. Hij doet dingen die hij nooit eerder had bedacht. Hij twijfelt aan alles wat ooit zo waar was. Hij begint te zien dat alle mensen hun weg moeten zoeken. Of men jong of oud is, rijk of arm maakt daarin geen verschil. Een vijftienjarige begint er al wat ervaring in te krijgen, in dat zoeken. Het lukt hem al redelijk zich te handhaven, hij weet wat er van hem verwacht wordt en hij leert aardig tussen de klippen door te manoeuvreren. Het is helaas helemaal niet zo dat het er daardoor gemakkelijker op wordt. Jonge mensen raken er steeds jonger van doordrongen dat niets in deze wereld vaststaat en dat niets ooit hetzelfde kan blijven.

Er is een generatie opgegroeid waarvoor de vorm belangrijker is geworden dan de inhoud; waarvoor zelfs alleen de vorm kenbaar is. Leest u nog eens wat Zygmunt Baumann hierover zegt in Pentagram nr 5 van 2006. De ouders weten wat er in de wereld te koop is. Zij hebben – zelf grenzeloos – van alles meegemaakt en zijn ervan overtuigd dat deze ervaringen nodig zijn om zichzelf en de wereld om hen heen te leren kennen. Het is een generatie die nooit heeft hoeven vechten tegen beperkingen. Hun kinderen kennen die in feite ook niet, zij groeien op met een onbeperkt aantal keuzemogelijkheden. Deze kinderen kunnen vrij zijn. Hoe lovenswaardig is dit – en waarom nemen de problemen dan toch toe?

MAG IK ALSJEBLIEFT KIND ZIJN? Het zijn kinderen die worden grootgebracht met het idee dat de wereld en het leven maakbaar zijn. En juist doordat deze jonge mensen zelfbewust en vrij mogen opgroeien, worden ze ook onmiddellijk geconfronteerd met hun tekortkomingen. In een maakbare samenleving is elke teleurstelling een mislukking. Jongeren worstelen met de keuzes die zij moeten maken, ze voelen zich gevangen in de stroom van onbeperkte mogelijkheden. Ze zien aan hun ouders dat geen enkele keuze definitief is. Hun ouders wisselen van partner, van huis, van levensfilosofie alsof het consumptieartikelen zijn. Kenmerkend aan het begin van de eenentwintigste eeuw is het uitstellen van keuzes maken. Hoe paradoxaal is het dan dat kinderen steeds jonger worden getest. Vanaf zo'n twee jaar ligt vast hoe de intelligentie en sociaal-emotionele ontwikkeling verloopt. Op basis daarvan krijgt een kind een strak profiel mee, dat ieder jaar wordt aangescherpt.

Kom maar eens los van dat stempel. Het krijgt op school een advies waarmee de richting is bepaald. Het kind krijgt het idee dat de vervolgopleiding of studie allesbepalend zal zijn voor zijn toekomst. De idee van een grenzeloos bestaan, een werkelijk ademende vrijheid, en het besef van de onbeperkte mogelijkheden van het leven die zo bij het kind zijn horen, zijn bij wijze van spreken al vanaf het kinderdagverblijf beknot. Is het een wonder dat er uitstelgedrag ontstaat, in de hoop dat uitstel afstel wordt? Zodat je achteraf alsnog kunt ontkomen aan het stempel dat je als kleuter reeds kreeg opgeplakt?

Pionier in de 21ste eeuw

In de 21ste eeuw kan een pionier alleen nog iemand zijn die op zoek gaat naar iets dat wérkelijk nieuw is, in een tijdperk waarin geen enkele ervaring nog nieuw lijkt te kunnen zijn. Iemand die zoekt naar wat werkelijk nieuw is, heeft de moed om open in het leven te staan.

Wie leeft vanuit de vermogens moed, vriendschap, reinheid, kennis en waarheid, wie werkelijk zijn talenten benut, die kan een pionier genoemd worden. Probeer ieder levend wezen, ieder ding dat je te

ontmoet te benaderen als een onderdeel van het goddelijke plan. Zie het geheel van alles. Zonder oordeel. Handel in vriendschap. Zie het wonder dat het leven is, met zijn talloze mogelijkheden en kansen. Zie de schoonheid die er aan ten grondslag ligt; waarmee het ooit begon.

Behoud de reinheid.
Doorgrond de bedoeling van het alles.
Leer jezelf kennen en je kent het leven.
Weet wat ware kennis is.
Maak onderscheid tussen nep en echt.

Tussen waan en werkelijkheid. Maak waarheid de basis van jouw bestaan. Door te voelen, te denken en te handelen vanuit deze krachten, stel je als pionier een daad. Laat moed je hierbij leiden.

Uit een conferentie voor jongeren van 12 tot 17 jaar, in maart 2007 op Noverosa, het jeugdconferentieoord van het Lectorium Rosicrucianum

Meer kinderen dan ooit lijden aan stoornissen die vroeger geen naam hadden. Het kind mag geen kind meer zijn, terwijl het ouders heeft die zelf het liefst adolescent willen blijven.

De paradox komt tot een hoogtepunt in de puberteit. Afzetten tegen de ouders is niet nodig, want autoriteit is er niet. Jongeren zijn eerder seksueel actief, hun lichamen zijn eerder volwassen, ze gebruiken op jongere leeftijd drugs, alcohol, narcotica. Ze weten beter dan hun ouders wat er in de wereld te koop is; internet biedt onbeperkt toegang tot alles wat er is. Vreemd toch, hoe jong ook wereldwijs, twintigers blijven langer thuis wonen. Keuzes die bij een volwassen leven horen, worden zo lang mogelijk uitgesteld.

ALLEMAAL GELUKKIG Uit recent Unicef-onderzoek blijkt dat de jeugd van tegenwoordig redelijk gelukkig is. Hun geluk wordt bepaald door geborgenheid binnen het gezin, veiligheid op school en in de omgeving. De Eurobarometer toonde dat Groot-Brittannië, Duitsland en Frankrijk slecht scoren, mede vanwege de hoge prestatiedrang. Deense, Nederlandse, Ierse en Zweedse kinderen zijn gelukkig (97%). Dat neemt niet weg dat tegelijkertijd het drankgebruik onder Nederlandse scholieren schrikbarend hoog is. Opnieuw die tegenstelling, die discrepantie die tussen beide bevindingen zit. Onze jongeren zijn gelukkig, maar tegelijkertijd als de dood om er niet bij te horen. Of vinden ze misschien iets te hard dat ze gelukkig moeten zijn? Dat gelukkig zijn hoort? Ze beginnen in te zien dat gemak de mens niet langer dient, maar dat het de mens in zijn greep heeft. Met de komst van de mobiele telefoon kunnen afspraken elk moment veranderen, tijdens vakantie gaan het werk en de sociale controle door. Iedereen is altijd bereikbaar, in de tang van sociale wedijver en verwachtingen. Je dag zit vol met schakelmomenten, en je dagelijkse leven in al zijn verschijningen schiet alle kanten op. En dan heb je ook nog je virtuele leven. Als een soort echo's lopen de activiteiten achter elkaar aan, als een wereld binnen een wereld die al een tijdelijke wereld is.

Zo leggen we als mens de eigen vrijheid aan banden. Er is nauwelijks tijd voor contemplatie, voor een innerlijke zoektocht naar wat werkelijke vrijheid is en naar de onmogelijkheden van begrenzingen.

Men zoekt zich wezenloos – binnen de beperkingen. We dreigen onszelf ongekend te beperken. In dat verband spreekt het boekdelen dat bedrijven die-rentuinen bezoeken om op de apenrots hun eigen kantoortuinen te herkennen en de opperbaviaan aan te kunnen wijzen.

WISTEN WE NOG MAAR DAT WE GODENMENSEN WAREN Maar er is ook een andere kant. De Nederlandse homeopaat Moolenburgh merkt in zijn recente boek *Op je gezondheid!* op, dat wij kinderen moeten herinneren aan hun goddelijke afkomst. Omdat we al meer dan anderhalve eeuw opgroeien met het idee dat we alleen maar van de apen afstammen en er verder niets is, is het logisch dat we niet meer ons best doen te ontstijgen aan een dierlijk leven. Als we niet meer kunnen dan dier zijn, is alles wat we doen winst. Wisten we nog maar dat we godenmensen waren, verzucht hij. Als we ons realiseren wat een wonder het leven is, zullen we er zorgvuldiger mee omgaan. Dan zouden we niet het leven van onze kinderen verzwaren door de jacht naar eigen comfort.

Aan het einde van de vorige eeuw moest iedereen zijn eigen waarheid uitvinden. De grondidee van het postmodernisme was dat waarheid niet bestaat. Hiermee werd de hoop de grond ingeboord. De literatuurwetenschapper George Steiner zegt dat na het geloof nu ook de hoop verloren gaat. Hij merkt op dat Jezus in zijn evangeliën vrijwel altijd in de toekomst spreekt. Wie in de toekomst gelooft, heeft en geeft hoop. Na de doodverklaring van God – en daarmee van het geloof – aan het einde van de negentiende eeuw, sterft aan het eind van de twintigste eeuw ook de hoop, en dreigt nu de liefde een uitgehold begrip te worden.

Een jonge mens is nog niet vergeten dat ieder mens van nature een zoekend wezen is. In iedere mens trilt ergens iets van preherinnering. Soms nogal diep verborgen, soms zelfs als vermorzeld. Maar tenslotte is elke mens geboren om zijn microkosmos verder te brengen, te helpen om uiteindelijk op te gaan in het nieuwe levensveld. Voor geloof, hoop en liefde is moed nodig. Het leven vraagt om moedige mensen ☺

Grammatica van de schepping,
George Steiner, De Bezige Bij,
2002 (Grammars of Creation,
Yale University Press)

Op je gezondheid! H.C. Moolen-
burgh, Ankh-Hermes, 2005

de school van

De eeuwigheid heeft alle tijd; voor de mensen geldt evenwel dat zij zich de luxe van het uitstellen niet meer kunnen permitteren. Er ligt een zekere druk op de mens: 'wees nu gelukkig', 'wereldvrede nu', 'zoek zelfontplooiing', 'leef in het nu', zoals men dat zo vaak zegt. De vraag is, of hij dat wel kan.

Het heeft er alle schijn van dat het de mens ontbreekt aan de nodige instrumenten om het eigen geluk te bewerkstelligen of om 'de wereld te kunnen verbeteren', waarbij het maar de vraag is of dat wel nodig is. Die wereld hoeft niet verbeterd te worden; die is eeuwig, zoals Hermes zegt. Maar de mens, hoeveel tijd heeft hij nog?

Als men deze vraag kan stellen, is er een eerste laag, een eerste niveau van inzicht actief. Inzicht is niet: weten hoe je geest in elkaar zit, of die van anderen. Inzicht is ook niet: weten hoeveel punten je scoort bij de psychologiequiz, die meet hoe assertief je bent. Het gaat er ook niet om, dat men al zijn zwakke kanten kent, of juist de sterke. Men hoeft ook niet alle complottheorieën te kennen. Niet dat dit alles niet belangrijk zou zijn, maar het zijn afleidingen. Ze zijn niet hetzelfde als het inzicht in het wezen van de dingen. Terwijl juist dat inzicht het enige instrument is dat ons duidelijk maakt wat we werkelijk, en binnen het huidige leven, doelmatig, kunnen doen.

FUNDEER HET HART De wereld is zoals ze is. Altijdurend, altijd veranderend, nooit statisch. Altijd reagerend op de zon, die haar leven geeft, en op de kosmische vibraties en stralingen, wat ons een nog groter besef van de harmonie en samenhang van het universum brengt.

Ook de mens verandert voortdurend. Altijd zelfverwerklijkend, op zoek naar mogelijkheden voor de eigen handhaving. Als het om zelfverwerklijkning gaat op basis van het grote plan van de innerlijke zon, gestimuleerd door de grote werkelijkheid van het zonneleven, dan is daar niets op tegen. Maar hoe vaak handhaven wij ons niet in de klein-

heid, ten koste van anderen? Hoe vaak rennen we mee in de race, doen we mee aan een strijd tegen anderen, om zelf te profiteren, en maar zelden om anderen te steunen?

Wie met inzicht meebeweegt met de eisen van de nieuwe tijd aan het hart vast gefundeerd houdt in de geest kan alle golven en woelingen te boven komen, zoals een kurk altijd boven drijft, en kan zelfs, door zijn drijfkracht, anderen van dienst zijn. Want dat is het belangrijkste: help anderen, het geluk te vinden. Maar dat is gemakkelijk gezegd. Hoe doet men dat? Willen anderen dat wel?

Het vraagt toewijding. Het vraagt van ons inzet op de plaats waar we nu zijn. Er is verbondenheid, een verbondenheid in de school, die een 'veld van begrip' creëert, een zielenverbondenheid die door de school over de hele wereld wordt verspreid. Help de medemens (waar dat mogelijk is) vooral zichzelf te leren helpen. Men hoeft niet direct ver weg te gaan, niet als een held die de wereld redt, maar er te zijn als de nood zich aandient. En dat is meestal dichtbij. Dat is een tweede niveau, waarop inzicht actief is.

DEVREUGDEVAN HET LEREN Die instrumenten behelzen niet nog schonere technologie of rechtvaardiger financiële systemen. Wij moeten deze in de mens zoeken. De instrumenten die we nodig hebben zijn een liefdevol hart, een helder denkvermogen, een geestelijk gezond lichaam. Daarmee, en daarin wordt de nieuwe ziel geboren. Ons werk is: deze te ontsluiten. We kunnen ons leven gebruiken om haar bewust te maken.

De vraag rijst dan, of dat een moeizame bezigheid is, of een tobrende weg, die ons alle vreugde en humor

n de **natuur** en de school van g

ontneemt en de mens oud laat zijn voor zijn tijd. Wie dat denkt, of praktiseert, die moet nog maar eens naar een klein kind kijken, dat vreugdevol zijn eerste stapjes zet. Of zijn eerste woordjes leert schrijven wat schenkt dat een grote voldoening!

Nee, zo gauw wij wezenlijke dingen leren, zo gauw de ziel één stap vooruit zet, dan straalt een mens, van binnenuit. Wie wezenlijke dingen leert, in zich op kan nemen, die is in ontwikkeling, die groeit. En wat groeit, is meestal gezond. Dit besef, dit ervaren

De natuur is een nimmer eindigende leerschool. Ook de goddelijke!

en voelen dat het werkelijk zo is, vormt een derde niveau van inzicht. Waar leer je dit? Al deze dingen leert de mens in de school van het leven. Er is een oud rozenkruisersgebed dat dit in enkele prachtige regels zegt: «Heer, alle zegen en genade straalt van uw wezen af. U hebt met uw vinger het karakter der natuur geschreven, en niemand kan dit lezen, zonder in uw school geleerd te hebben.»

DE SCHOOL VAN DE NATUUR EN DE SCHOOL VAN GOD

De natuur is altijd in beweging, verandering, groei. Van de natuur leren wij, wat gezondheid is. In 'de school van God' leren we, dat de ziel, dat machtige en lichtvolle aspect van ons, vol vreugde is – zoals een tere kersenbloesem in de lente – wanneer zij in de oorspronkelijke, door God bedoelde ontwikkeling meevibreert. We leren dat ziel meer is dan alleen de natuur. Zij kan de natuur reflecteren. Zeker, zij kan het laagste weerspiegelen dat de mens kan bedenken. Maar, zij kan ook de natuur tot een schitterende voleinding voeren, als zij 'in Gods school leert'.

De natuur tot voleinding brengen – grensbewoner zijn, en met de innerlijke mens óver de grens trekken. Dat is mogelijk, dat is het doel, dat ons leven op een vierde niveau van inzicht brengt: het doorgronden dat de wereld, de natuur, een nooit eindigende leerschool is. Ook de goddelijke natuur.

Dit ontwikkelingsplan ligt besloten in iedere mens, zoals het in elke bloesem van de kersenboom besloten ligt eenmaal een rijpe kers te zijn. Het vult de zoekende mens met moed, en met heilbegeren, en brengt hem tot meewerken met, tot overgave aan dat levensplan. Alleen al doordat wij leven wacht het op ons als een eeuwige belofte, als grote rust en zekerheid. Als een plan, zo zegt J. van Rijckenborgh, dat zich absoluut zeker voltrekt; met ons, als we ja zeggen, en anders zonder ons, maar het voltrekt zich dan toch nog vóór ons.

Is dat nu niet een erg grote simplificatie? Moet de mens dan geen pijnlijk sterven doormaken, moet ik dan niet mijn astrale zelf of hogere zelf tenietdoen?

Moet mijn ik niet ondergaan, en is het leven dan niet lijden, zoals Boeddha zegt?

Alles zal zich voltrekken volgens de lijnen en de instructies, die in de innerlijke blauwdruk van het universele leven bewaard worden, en die steeds opnieuw, in elke tijd, door de broederschap gegeven worden. Het is verkeerd gesteld, als men dit een lijdensweg noemt. Als de mens beseft dat het niet om hem gaat, maar om het andere-in-hem, valt alle moeite weg. Of beter gezegd: dan kan de wereld nog zo zwaar op zijn schouders drukken, hij blijft toch in het Licht. Wie dit vijfde inzicht omarmen kan, neemt elke kleine stap voor lief, let niet op het (relatief) kleine ongemak voor hem of haarzelf, vervuld als hij is van het weten, dat hij zo het lijden van de mensheid verlicht.

Zo komen wij de beperking van het bloed te boven. Want het bloed, de drager van het bewustzijn, circuleert in ons en voorziet alle organen van leven. Als het bloed verandert, en een nieuw element gaat bevatten, wordt de gehele mens ontvankelijk voor een hogere trilling.

Hoe gaat de bewustwording van het andere-in-ons in zijn werk?

Hermes zegt: «Deze bewustwording vindt plaats in de innerlijke stilte, in de vrede des harten, weg van het lawaai van alledag. Bewust wordt de leerling op een serene plaats, in de reine ethers. Slechts in een rein etherveld bent u in staat de andere-in-u bewust te ervaren. Dan ademt u zijn krachten, welke door uw zielenwezen stromen. De andere-in-u zal u omhullen met zijn gouden licht, dat als een werveling om u cirkelt. De tegenwoordigheid ervan zult u met uw bewustzijn opnemen. Als u hem nader komt, dan bent u het vuur genaderd. Verlaat de zinnen van uw lichaamsgestalte en komt binnen in het huis van uw heer. Dan zal de 'andere' u in uw nieuwe tehuis leren hoe de krachten van de nieuwe ziel werkzaam zijn.

Want tot de ander komt u, zonder het vele weten van het veld van de waan, zonder het vergankelijke!» ☸

J. van Rijckenborgh en
Catharose de Petri, Reveil.
Roze kruis Pers, Haarlem.